

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam
286 szám.

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

Csütörtök

1934. évi december 13

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Posta: Kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETESEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegrészen 6 lej, páratlan (jobb) szövegrészen 9 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regule Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 32, szerkesztőség 33.

Geniben kihúzták a második méregfogot is

Egyhangulag hozott határozati javaslattal megtörtént a megegyezés

Hajnalig tartott a tanácskozás, amely közmegegyezésre lezárta az izgalmas diplomáciai csatát

Részletes jelentés a hétfői éjszaka eseményeiről

Három teljes ülésbeli szenvedélyes vita után a Népszövetség tanácsa a hétfőről kedde virradó éjszaka meghozta feszült érdeklődéssel várt határozatát a délszláv panaszírat rendkívül kényes ügyében. A határozatot egyhangulag fogadták el, mégpedig nem csupán a tanács tagjai, hanem a két közvetlenül érdekelt fél: Jugoszlávia és Magyarország is, ami mutatja, hogy sikerült megtalálni az általános kielégítő formulát. A hétfő délutáni ülésig még nehéz volt hinni abban, hogy egyáltalában lehetséges lesz eljutni ehhez a megnyugtató megoldáshoz. A nagy vita kontradiktórius része, különösen pedig a vádló és vádlott első összeesapásának sok tekintetben érthető elkeseredettsége és hevessege még fenntartotta a komoly aggodalmakat, hogy a népszövetségi körök minden diplomáciai készsége és simulékonyasága sem fogja tudni áthidalni azt a szakadékot, amely a peres felek között keletkezett. Ebben a mély szakadékban viszont a háborus elégtelkeresés kísértete rémlett és ijesztett.

Ezzel azonban a Népszövetség — melyet létében fenyeget minden háborus veszedelem — valósággal felülmuta magát. Vezetőhatalmai minden tekintélyüket latba vetették, hogy kiküszöböljék a viszály elmérgesedésének lehetőségét s olyan légkört teremtettek, amelyben a legtöbb állam valósággal vettek részt a békés megoldás elérésében.

Sikerült elérni a tárgyilagosságnak olyan fokát, amely csoportokra oszló politikai testületben alig, vagy csak nagyon ritkán lehetséges és sikerült elhárítani azt a veszélyt, hogy a viszály elfogult önérték-kérdéssé váljék, amiből a múltban gyakran támadtak elvakult konfliktusok. A kisantant Titulescu szavai-
val leszögezte, hogy nincs szó Magyarországról és a magyar nemzet becsületének megalázásáról, a magyar kormány viszont vállalta a Népszövetségnek azt a felkérését, hogy tegyen intézkedéseket esetleg vétkecs hatóságai megbüntetésére, amelyeket a gondatlanság felelőssége terhelhet. Az angol elfogulatlanosság érvényesülése ilyenképpen hatékonytá tette a népszövetségi szellemet, a megértésnek és engedékeny nemzetközi együttműködésnek azt a szellemét, amely ennek az intézménynek eredeti és igazi lényege. A megegyezéses döntés nehéz lidércnyomástól szabadítja fel a világközvéleményt az azt a részét, amely szívvel-lélekkel ragaszkodik a békéhez és a népek békés együttélésének eszményeihez. Bárha a Népszövetség és tagállamai mindig, minden, a béke szempontjából kevésbé életbevágó ellentét alkalmával is ugyanígy megtalálna a kielégítő kompromisszumot, az összeegyeztető formulát! És bárha a hétköznapi életben is, nem csupán az ilyen lélegzetvisszafojtó genfi nagyheteken, az a szellem uralkodnék, amely létrehozta ezt a puskaporos légkört megnyitító megoldást.

A hétfői vita befejezése

A népszövetségi tanács hétfő esti ülésén Titulescu bizalmas beszéde után, amelynek különösen befejező része tett mély benyomást, Benes csehszlovák külügyminiszter szólalt fel ismét, tiltakozott Eckhardtnek ama állítása ellen, hogy a cseh sajtó támadta Magyarországot. Ellenkezőleg, — mondotta — a magyar sajtó az, amely évek óta rendszeresen támadja Csehszlovákiát. A Csehszlovákiában élő ukrán terroristákkal kapcsolatban kijelentette, hogy a cseh kormány, lengyei felkérésre, mindent megtehet azok megfékezésére. Benes ezután kitért arra, hogy egy-két előkelő szónok úgy fogta fel az ő magatartását, mint aki megkülönböztette a revizionizmust a terrorizmustól. Ez téves, — jelentette ki. — Szerintem vannak békés és terrorista revizionisták. Ez a valódi különbség. A továbbiakban a népszövetségi alapdokmányokra hivatkozva, tiltakozott a revizionizmus ellen s ezzel kapcsolatban bírálta Aloisi báró olasz főmegbízott beszédét. Befejezésül Benes a következőket mondotta:

— A Népszövetség nem bíróság, hanem politikai testület, amely politikai ítéletet mond ki. Egy nemzetet súlyos csapás ért. Egyik szomszédállama területéről kiinduló bűncselekményeket követtek el ellene hosszú időken keresztül, anélkül, hogy a bűnösök letartóztatása ügyében komoly támogatást tudott volna elérni. E szomszédállam egyes hatóságai hibákat és mulasztásokat követtek el. A tanácsnak kötelessége leszögezni az igazat s akkor jogában áll megnyugtató, megbékélést és együttműködést követelni. Ha ehhez a tanácsnak nem lesz

meg a bátorsága, akkor a viszály még jobban elmérgesedik. Feltétlen kötelességünk megadni a Jugoszláviának kijáró elégtételt, mert ha a tanács nem teszi ezt meg, abból a jövőben minden egyes esetben kikerülhetetlen és logikus módon súlyos következmények származnak. Ami Csehszlovákiát illeti, őszintén közre akar működni az egyetértés előmozdításában, amelyet Titulescu a kisantant nevében Magyarországnak felajánlott. Kötelességemnek tartom azonban megmondani, hogy a tanács súlyos felelősséget vesz magára, ha nem biztosít olyan megoldást, amely elégtételt ad annak, akinek ehhez joga van.

A következő szónok Jeftics délszláv külügyminiszter volt, aki annak a véleményének adott kifejezést, hogy a magyar főmegbízott fejtegetései és a magyar emlékirat állításai semmiben sem gyengítették meg a délszláv vádakat. Kifejezetten tiltakozott ama beállítás ellen, mintha Jugoszláviának Magyarország elleni fellépése mesterkedés volna s kijelentette, hogy a délszláv kormánynak eszé ágában sem volt egyes magyar hatóságok üzeneteit összevetni a magyar nép igazságérzetével és becsületével. Ezután hangoztatta, hogy fenntartja vádjait, mert a magyar jegyzék egyszerűen csak tagad és nem cáfol konkrétumokkal. A magyar kormánynak azt az állítást, amely szerint a marszeillei merényletet nem Magyarország tervezte ki, megcáfolják a Franciaországban letartóztatott bűntettesek vallomásai, bár kétségtelenül igaz, hogy Sándor király ellen más országban hozták meg az ítéle-

tet. A továbbiakban tiltakozott az ellen is, hogy a magyar emlékirat egyszerre Jugoszlávia belügyeivel foglalkozik. Végül hangsúlyozta, hogy ha Jugoszlávia nem kap igazságot, úgy ez veszélyezteti a békét. Mert a béke csak az igazság tisztelgésén, az igazságtevésen és a nemzetközi erkölcsön nyugodhatik.

Miután Komarnicki lengyel megbízott és Benes rövid felszólalásban tisztázták a Csehszlovákiában élő ukrán terroristák ügyét és Stevfiik Rűdi bej egyes megjegyzéseket tett, Eckhardt főbíró magyar főmegbízott válaszolt hosszabb beszédben a vita szónokainak, újból visszautasítva a Magyarország ellen felhozott vádakat. Kijelentette, hogy Magyarország függetlenül a nemzetközi egyezményektől, hajlandó a legmesszebbmenően együttműködni a szomszéd államokkal a terrorizmus leküzdése terén, majd röviden felelt Titulescu és Benes személyes élti támadásaira. Kitért ezután a kisantant képviselőinek arra a szemrehányására, hogy hagyománytalansággal vádolta meg államaikat. Kijelenti, hogy ez a megjegyzése kizárólag bizonyos sajtóra vonatkozott. A legérelmesebben cáfolja azokat a sajtóban megjelent híreket, amelyek szerint Magyarország megtorlással élt volna a jugoszláviai kiutasítások miatt. A délszláv kormány hivatalosan azt közölte, hogy a munkanélküliség csökkentése végett utasította ki a magyarokat, ez a magyarázat azonban nem helytálló és Magyarország várja, hogy mikor vetnek véget ezeknek a rendszabályoknak. A továbbiakban Benes külügyminiszterrel polemizált, aki olyan

értelemben hozta fel a Szovjet leszerelési tervezetét, mintha azt a hatalmak elfogadták volna. Ebben Benes tévedett, mert a Népszövetség politikai főbizottsága, mind a mai napig nem fogadta el a szóbanforgó tervezetet.

— Sajnálom, hogy Benes hallgatással mellőzte azt a tényt, miszerint Anglia, Olaszország és Németország, amelyek joggal tarthatnak igényt arra, hogy a nagyhatalmak közé sorolják őket, mind a mai napig nem járultak hozzá a támadó fél megjelölésére vonatkozó tervezethez. Utal továbbá Benes külügyminiszter a szovjetkövettség és a kisantant között létrejött egyezményre s ebből azt következteti, hogy ha Magyarország és a kisantant között hasonló egyezmény állana fenn, úgy a kisantant most jogosan védekezhetne közvetlenül.

— Azt hiszem, hogy az egyezmények ilyen értelmezése teljesen téves és aligha fokozza bármely, eddig még nem csatlakozott állam kívánságát, hogy hozzájáruljon. Egyébként nagyon hálás lennék Benes külügyminiszter ur öccsellencijának, ha megjelölné azokat „a kevésbé kollektív” bandákat, amelyek magyar támogatással Jugoszláviába betörték.

Eckhardt ezután Vaskoncelos elnök felő fordulva ezeket mondta:

— A Dunavölgyében a békés megegyezés azért nem történt meg, mert a háború utáni egész korszak tele van olyan eseményekkel, amelyek azt mutatják, hogy szomszédaink távol állanak a Magyarországgal való kibékülés törekvéséről. Emlékezteti Benes öccsellenciját, hogy a békés megegyezés azért nem történt meg, mert a háború utáni egész korszak tele van olyan eseményekkel, amelyek azt mutatják, hogy szomszédaink távol állanak a Magyarországgal való kibékülés törekvéséről. Emlékezteti Benes öccsellenciját, hogy a békés megegyezés azért nem történt meg, mert a háború utáni egész korszak tele van olyan eseményekkel, amelyek azt mutatják, hogy szomszédaink távol állanak a Magyarországgal való kibékülés törekvéséről.

ciját, hogy 1921. október 2-án ezt a kijelentést tette egy magyar politikusként: „Őnök a pokolba jutnak!” Be kell ismerni, hogy öccellenciája azóta mindent megtett a nyilatkozatának valóra váltására. A mostani hadjárat előtornáca a pokolnak. Benes öccellenciája csak egyről feledkezett meg, arról, hogy Magyarország átvezesse a pokol szenvedéseit, neki is követni kell oda bennünket. A dunavölgyi államok sokkal jobban egymáshoz vannak fűződve, semhogy az egyik szenvedése ne hatná ki a másikat. Ugyanígy igaz, hogy jobb jövődőt csak így biztosíthatunk magunknak, ha közös erővel látunk hozzá a béke megteremtéséhez. A román megbízott, cseh

kollégájától támogatva, ma olyan kijelentést tett, amelyet egy pillanatig sem hagyhatok válassz nélkül. Annak a kívánságuknak adtak kifejezést, hogy Magyarország és a kisantant között együttműködés jöjjön létre. A magyar kormány mindenkor készen áll erre az együttműködésre és számtalanszor kifejezte ezt az akaratát. De, hogy ez a közeledés valóssággá legyen, nem elegendő a Genfben elmondott szavak, hanem tetteknek kell jönni és pedig elsősorban azon a téren, hogy megszűnjének azok a megkülönböztetések, amelyek a többségi nemzetek és a magyar kisebbségek között fennállnak. Magyarország hajlandó társulni minden olyan őszinte erőfeszítéshez, a

mely a mostani helyzet megjavítására irányul s ebben nem tartja vissza az a rossz bánásmód, amelyben a kisantant részéről eddig részesült. Eckhardt beszéde jó hatást tett. A következőkben Vasconcellos elnök javasolta, hogy a kérdés előadójaúl Eden angol főmegbízottat válasszák meg. Ehhez az indítványhoz a tanács tagjai sorra örömmel járultak hozzá. Eden a megbízatást elfogadta, kijelentve, hogy bizik munkatársainak együttműködési szellemében. Titulescu a kisantant nevében kiemelte, hogy teljes bizalommal viseltetnek Eden lord személye iránt. Litvinov javaslatára az elnök bejelentette, hogy a tanács éjjel 11 órakor folytatja az ülést.

Egyhangu megegyezés a bizottságban

Ebben az újabb szünetben folytatták azokat a megbeszéléseket, amelyek Titulescu beszéde után Laval, Eden, Aloisi és Kánya magyar külügyminiszter között a Franciaország és a kisantant által kidolgozott határozat alapján megindultak. Az értekezleten elvi megegyezés jött létre, Kánya külügyminiszter azonban haladékosan kért, hogy kikérje kormánya hozzájárulását. A budapesti jóváhagyás a tanács éjjeli ülésének elején megérkezett és lehetővé tette, hogy egyhangulag fogadják el azt a határozatot, amely végét veti a vitának.

Budapesti minisztertanács vitatta meg, hogy elfogadják-e a magyar kormány is a francia közvetítő javaslatát módosított indítványt. A minisztertanács az elfogadás mellett döntött és ezzel azonnal értesítette Kánya külügyminisztert, aki aztán bejelentette azt az éjszakai ülésen.

A HATÁROZATI JAVASLAT

A tanács éjszakai ülése 11 órakor vette kezdetét s hajnali fél 4 óráig tartott. Az ülésen elsőnek Eden lord beszélt, mint az ügy előadója, majd határozati javaslatot terjesztett be, amelyet a tanács egyhangulag elfogadott.

Első pontjában a határozat az egész Népszövetség nevében sajnálatát fejezi ki a merénylet fölött, amely I. Sándor királynak, Jugoszlávia egyesítőjének és lovagias uralkodójának, valamint Barthou-nak a halálába került, elítéli ezt a gyűlöletes bűntettet, csatlakozik a jugoszláv és francia nép gyászához és követeli a felelősök megbüntetését. A második pontban a tanács emlékeztet idezi, hogy minden államnak kötelessége a politikai jellegű terrorista tevékenységnek saját területén való leküzdése, továbbá az, hogy ebben a tekintetben bármely kormánynak, vagy az összes kormánynak segítségét nyújtson. Ez a kötelezettség az alapkormány révén főként a Népszövetség tagjaira hárul, mert kötelezték magukat arra, hogy tiszteljen fogják tartani a többi tagállamok területi épségét és politikai függetlenségét. Harmadik pontjában a tagállamok közötti jó egyetértés szükségességének hangsúlyozása után a határozat megállapítja, hogy a tanács előtt lefolyt vitákból és az előterjesztett okiratokból, különösen pedig a magyar és délszláv kormány által 1931. és 1934. között folytatott diplomáciai jegyzékváltásból kitűnik, miszerint a különböző terrorista elemeknek a jugoszláv területen kívüli működésére vonatkozó kérdéseket nem tisztázták olyan módon, hogy az a délszláv kormányt kielégítse, megállapítva továbbá, hogy a lefolyt viták és az említett okiratok szerint egyes magyar hatóságok legalábbis gondatlanság miatt felelősök lehetnek a marseillesi merénylet előkészítésével kapcsolatos egyes cselekmények kapcsán, tekintettel másrészt arra, hogy a magyar kormánynak nemzetközi felelőssége tudatában kötelessége haladéktalanul megfelelő szankciókat alkalmazni, vagy elrendelni azokkal a hatóságokkal szemben, amelyeknek vétkessége megállapítást nyerhet és áthatva attól a meggyőződéstől, hogy a magyar kormány el van tölve e kötelességének teljesítésére, felkéri a magyar kormányt, közölje a tanáccsal azokat az intézkedéseket, amelyeket e célból tett. A negyedik pont kimondja, hogy a tanács 11 tagú bizottságot küld ki abból a célból, hogy nemzetközi egyezménytervezetet dolgozzon ki a politikai terrorizmusból folyó üzemek és bűntettek leküzdésének biztosítására, tekintettel arra, hogy az eddigi nemzetközi szabályok nem eléggé pontosak, hogy ezen a téren a nemzetközi együttműködést hatályosan garantálják. Ebbe a bizottságba Belgium, Anglia, Spanyolország, Franciaország, Magyarország, Olaszország, Lengyelország, Románia, Svájc, a Szovjetszövetség és Chile kormányai neveznek ki egy-egy tagot. A tanács e bizottsághoz

utalja át tanulmányozás végett a francia kormány által előterjesztett emlékiratot s felszólítja azokat a kormányokat, amelyeknek javaslatuk van, hogy a főtávkárság útján juttassák el azokat a bizottsághoz.

Laval francia külügyminiszter a határozat egyhangú elfogadása után hangoztatta, hogy Franciaország az elmúlt napokban mindent elkövetett Jugoszlávia támogatása érdekében, különös elismeréssel nyilatkozott a délszláv

Mit irnak a lapok

Az egész világsajtó a megkönnyebbülés, meglepődés és öröm hangján ír a népszövetségi tanácsnak a délszláv-magyar viszály ügyében hozott döntéséről.

A párisi lapok egyöntetűen leszegeznek, hogy amíg Európa tegnap még igen közel volt a háború veszélyéhez, addig ma már az együttműködés szelleme lett urrá. Közlik, hogy Laval külügyminiszter, amikor a főtávkárságon tartott bizalmas értekezleten Eden, Aloisi és Kánya részvételével a megegyezés létrejött és a teremből kilépett, így szólott az öt megostromolt újságírókhoz:

— Uram! Legyenek bármilyen nemzetiségűek, tartozzanak bármelyik párthoz, közöljék olvasóikkal, hogy suroltak a háború s most nagy megnyugvással tölt el, hogy ezt a veszedelem sikerült elhárítani.

A francia lapok leszegeznek, hogy a kielégítő döntés elsősorban Laval személyes fáradozásainak sikere s a népszövetségi szellem diadala. A Petit Parisien különösen kiemeli Laval nagy ügyességét, Aloisi békéltetési törekvéseit és Eden higgadt tárgyalosságát, Eckhardt utolsó felszólalását pedig határozott diplomáciai sikerként említi meg, amely igen jó hatást váltott ki. A Matin is elismeréssel ír Eckhardt engedékenységről, a Figaro pedig kifejti, hogy nehéz szerepének jól meg tudott felelni.

A londoni lapok szintén a népszövetségi szellem győzelmeiként könyvelik el a határozatot. Eckhardt nyilatkozott a Daily Mail genfi munkatársának s kijelentette, hogy Magyarország elégedett a döntéssel, miután a további vizsgálat is minden bizonnyal igazolni fogja a magyar álláspont helyességét.

A római lapok ugyancsak fellelegzéssel írnak a döntésről s megnyugtatónak találják, hogy ahhoz Magyarország is hozzájárult.

kormány mérsékletéről és rámutatott arra, hogy ezzel az egyhangulag elfogadott határozattal a Népszövetség osztózik Jugoszlávia gyászában és jó szolgálatot tesz az európai békének. Miatán Jettics is külön nyilatkozatban jelentette ki, hogy kormánya hozzájárul a határozathoz, Vasconcellos elnök hajnali fél 4 órakor rekesztette be a nagy jelentőségű ülést.

A tanács keddi délutáni ülésén már ismét a Saar-kérdéssel foglalkozott.

Genfi népszövetségi körök megtétele szerint Eckhardt hétfői magatartása igen kedvező benyomást váltott ki. Sokat beszélnek Laval erőlyes fellépéséről is, egyben azonban elismerik, hogy mesterien fékezte Jugoszláviát.

A belgrádi sajtó Jugoszlávia sikereként állítja be a döntést. A Vreme azt írja, hogy ennek alapján Magyarországon nemzetközi vizsgálat lesz, holott — ezzel szemben Budapesten megjegyzi — Magyarországot a határozat csak belső vizsgálatra kötelezi. A szerb lapok közleményei szerint a közhangulat örül, hogy az ügy békés megoldást nyert. A külföldön egyébként Jugoszlávia belpolitikai helyzetével kapcsolatban az a hír járja, hogy az Uzonovics-kormány lemondása küszöbön áll.

A magyarországi sajtó megnyugvással és örömmel számol be a genfi döntésről. A kormányhoz közelálló Budapesti Hírlap azt írja, hogy a magyar nemzet becsületét tisztelgetben tartó megegyezéssel minden állam és minden államférfi felbecsülhetetlen szolgálatot tett a békének. A lap elismeri a népszövetségi tanács nyugalmát és tárgyilagosságát s különösen nagy elismeréssel méltatja Eden szerepét. A szónokok valamennyien hangoztatták, hogy nem akarják Magyarországot nemzeti becsületben megtagadni s ezt a lap nemcsak Titulescunak, hanem Jetticsnek is javára írja.

A másik kormánylap, a Függetlenség kiemeli, hogy az irányadó hatalmak fáradozása a tárgyilagosság medrébe terelte a vitát. Titulescu, akit általában szenvedélyes diplomátának ismernek, ezalkalommal igyekezett a diplomáciai simaság eszközeivel élni, komolyan és tárgyilagosan foglalkozni a kérdéssel s vigyázott arra, hogy a helyzetet jobban el ne mérgezzék. Ezzel szemben Benes ur csakugy izgatott a gyűlölködéstől.

Bőr- és testápoláshoz a legjobb és utólráhetetlen szer az ismert

Dr. Dralle

Malattine

Bőr-Crème-Gellée

Rendszeres használat mellett bőre szép és bársonypuha lesz.

Kapható:

droguériákban, illatszertárakban és gyógyszerárakban.

Aradi rendőrtisztek a bíróság előtt

Arad, december 12

Az aradi rendőrségen történt visszaélések ügye kedden délelőtt került a törvényszék elé.

Orghovici Demeter volt rendőrségi pénztáros és Goron Carol rendőrségi tisztviselő a vádlottak, akik a vádirat szerint sorozatos sikkasztással 700 ezer lej, „kezeltek el”. Orghovici, a fővádott

599 ezer lej állami pénz sikkasztott és a „Prevedere” rendőrségi kishitelezetből is 200 ezer lej tulajdonított el.

Annakidején nagy feltűnést keltett az ügy. Orghovici megszökött, majd miután országosan köröztek, éjnek idején személyesen jelentkezett az ügyészögen és letartóztatását kérte.

Orghovici a következőket vallja:

— Nem érzem magam bűnösnek. Feltessem parancsára jártam el. Moga Romulus volt rendőrkvesztor igényelt elégítette ki a bank pénzéből.

A per irataiból valóban megállapítható, hogy Moga 120 ezer lej értékű bont helyeztet letébe a pénztárba a felvett összegek fedezetére.

Orghovici vallomása során kijelenti, hogy a rendőrlégénység hónapokig nem kapta fizetését, mire a kvesztor utasítására a városi rendőrség negyven emberének fizetését elosztották az összes között.

Nagy feltűnést kelt a terem hallgatói között, hogy Orghovici minden igyekezte oda irányul, hogy Moga Romulust minél jobban belekeverje az ügybe. Volt főnökét úgy tünteti fel vallomásában, mintha büntetése lett volna.

Goron kihallgatása érdektelen:

— Jelentéketlen pont vagyok ebben az ügyben — mondja. — Önállóan semmit sem csináltam, csak bevezettem a pénztáros által átadott tételeket.

Moga Romulus kihallgatása kétféle galmakat. Különösen vallomásának az a része érdekes, ahol elismeri:

— Valóban adtam utasítást arra, hogy a városi rendőrök fizetését osszák fel a többi között. Annakidején hónapokig valósággal éheztek, fáztak, nyomorogtak a rendőrségi alkalmazottak, mert az államtól nem kapták fizetésüket. Egyetlen rendelkezésre álló alapom a városi rendőrök fizetése volt, ezt osztattam szét a többi között, hogy legalább valamihez jussanak.

A védelem a kereszkérdések pergőtűzét zudítja a volt kvesztorra.

Ítélet szerdára várható a nagy érdeklődéssel kísért ügyben.

ECONOMIA

hogy megvegye a karácsonyi ajándékokat! Ajándékozzon

„VESTIS” szövetet, mert még jövő karácsonykor is

fognak neki örülni! Szövetmaradékok félárban!

„VESTIS” posztóáruház, Brassó, Lensor 22. szám.

A belpolitika izgalmas eseményei

„Ferdinánd király azt a tanácsot adta nekünk, hogy legyünk türelmesek a kisebbségekkel szemben” — jelentette ki Inculetz belügyminiszter a székelyudvarhelyi királysobor leleplezése alkalmával

Goga és Ghibu irányítják az orthodoxok akcióját a katolikus Státus ellen

Bentoiu képviselő kardpárbajt vív Vasiliu-Cluj ügyvéddel

Bukarest, december 12

Tatarescu ma hosszasan tanácskozott Dinu Bratianu pártelnökkel, akinek kérésére valószínűleg csak a karácsonyi szünet után fog hozzá a parlament a Skoda-jelentés letárgyalásához. Saneanu házelnök intézkedett, hogy a jelentést az állami nyomda a kamara szükségletének megfelelő számú példányban sokszorosítsa.

A Skoda-botrányból egyébként már megszületett az első lovagias ügy.

Vasiliu-Cluj fővárosi ügyvéd szerdán kardpárbajt vív Bentoiu képviselővel.

Jelentésében ugyanis Bentoiu hosszasan foglalkozik Vasiliu-Cluj szerepével és nem hízog módon aposztrofálja az ügyvéd Seletzky érdekében kifejtett védői tevékenységét. Emiatt Vasiliu magyarázatot kért Bentoitól, aki csak fegyveres elégtételt volt hajlandó adni ellenfelének.

A nemzeti-parasztpárt föltűkarsága az állandó bizottság határozata értelmében körlevelet küldött valamennyi párttagozathoz.

Utastítja a tagozati elnököket, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket a kormánybuktató harc sikere érdekében, egyben közli, hogy a nemzeti-parasztpárt december 18-án ünnepli meg a parasztpárt alapításának tizedik évfordulóját.

Mihalache visszaérkezett topoloveni birtokáról és hosszasan tárgyalt Maniuval, Vajdával és Lupuval. Jólétesült körökben úgy tudják, hogy a tanácskozáson a Mirto-ügyről is szó esett. Végleges megoldást nem lehet hozni ebben a kérdésben, miután Vajda nyíltan Mirto mellett állott s Mihalache jól tudja, hogy a volt közlekedésiügyi miniszternek a pártból való kizárása esetén pártszakadásra lehet számítani.

A BELÜGYMINISZTER MEGÉRTŐ BESZÉDET MONDOTT A KISEBBSÉGEKRŐL

Figyelemreméltó beszédet mondott Inculetz belügyminiszter a Székelyudvarhelyen felállított Ferdinánd-szobor leleplezése alkalmával.

— Az egyesült román nép — mondta Inculetz felavató beszédében — más nemzeteket is talált az ország természetes határai között, akikkel békében és megértésben akar élni.

— A nagy király, aki szerette népét és mindent feláldozott Nagyrománia megvalósításáért,

azt a tanácsot adta nekünk, hogy legyünk lojálisak és türelmesek az országban élő másjaku népekkel szemben.

Tanácsát megfogadtuk és minden időben szem előtt fogjuk tartani. Türelmesek vagyunk és leszünk Románia minden polgárával szemben, nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül.

Az ország előhaladása érdekében támogatni fogjuk a kisebbségeket kulturális és egyházi törekvéseikben.

Ezzel szemben csupán azt kérjük, hogy bűséges polgárai legyenek államunknak.

A belügyminiszter megértő szavait figyelmébe ajánljuk a türelmetlen nacionalizmus zavarosban halászó bajnokainak.

Egyre nagyobb méreteket ölt a Státus elleni hajszá

Az erdélyi római katolikus Státus, illetve az 1932-iki római egység ellen megszervezett hajszá hovatovább nyugtalanítóbb méreteket kezd öltetni. Az Universul temesvári jelentés alapján közli, hogy az „Orthodox Testvériség” Mikulás napján Erdély minden román falvában gyűlést hívott egybe s a gyűlések elnökei a következő szövegű táviratot juttatták el az uralkodóhoz:

„A falu orthodox hiten levő román-sága tudomást szerezve az ugynevezett „romai egységről”, mely éles ellenfeletben áll állami és egyházi jogainkkal, a Trón és az orthodox dinasztia iránti rendíthetetlen hűséggel kéri Felségedet, rendelje el a fenti egység hatályon kívül helyezését”.

Az Universul szerint több mint 3000 ilyen távirat futott be a kabinetirodához. A távirattól függetlenül, a gyűlések határozati javaslatot szavaztak meg, a melyben megállapítják, hogy a román egység megfosztja a orthodox egyházat azoknak a javaknak az élvezetétől, melyeket a Státus csak ideiglenes jelleggel kezel és kezel. Ezek a javak nyolc alaphoz és alapítványhoz állanak s a Státus végleges birtokbalehelyezése annál súlyosabb, mivel erre az aktusra a magyar kormány sem vállalkozott annakidején. A történelmi, jogi és politikai alapot nélkülöző egység megerősíti „a kívülről irányított, nemzeti és lelki egységünkre veszedelmes s egyre támadóbb formában jelentkező” erdélyi katolicizmust. Mindezek után kéri a gyűlés, hogy a kormány semmisítse

Willer József nagy beszéde a felirati vitában

Bukarest, december 12.

A képviselőház keddi délutáni ülésén Willer József dr. nagy feltűnést keltő beszédet mondott a felirati vitában.

Azzal kezdte beszédét, hogy a felirati vita évek hosszú sora óta a politikai felfogások kifejtésére szolgál. A többségiek arra használják fel, hogy ünnepélyesen bizalmukról biztosítsák a kormányt, az ellenzék pedig a kormány hibáit és mulasztásait ostromozza. A kisebbségi pártok is részt vesznek ebben a vitában és többnyire tömör nyilatkozatokban felsorolják legégetőbb sérelmeiket és követeléseiket. Ha azonban az eddigi utra visszatérünk, semmi eredményt nem látjuk ennek az eljárásnak. A kormány magatartásán a nyilatkozatok nem változtattak semmit.

— A kisebbségi magyarság helyzetéről beszélve a szomorú valóság az, hogy sorsa siralmasan állt. Egyetlen egy kedvezőtlen hang a román sajtóban, egyetlen türelmetlen támadás sokkal több kárt okoz nekünk, mint amennyit tiltakozásaink használnak. Minthogy pedig a támadások egyre sürűbbek, a politikai légkör pedig egyre nyomasztóbb, a helyzetünk is folyton siralmasabb.

— A mi életünket olyan tényezők határozzák meg, amelyekre nincs befolyásunk. A külpolitikára célzok, amelynek kihatásait mi érezzük meg és szenvedjük meg legjobban. A magyar kisebbség sorsa valósággal függeléké lett a külpolitika hullámzásának, bár minden tárgyilagos román politikusként el kell ismernie, hogy a romániai magyarság vezetői sohasem táplálták bizonyos esetlegességek illúzióját, hanem vaskövetkezetességgel a realitások mezején mozogtak és a magyar kisebbségi nép is nagy józanságról tett bizonyosságot. Ennek ellenére nem érzünk sem baráti melegséget, sem megértést. Az a benyomásunk, hogy úgy kezelnek bennünket, mint tiszokat egy olyan háborúban, a mely már régen végetért, vagy még ki sem tört.

— A múltban és ma is, olyan magatartást követelnek tőlünk, amely messze túlhaladja a hűség és lojalitás természetes kötelezettségeit. Olyan magatartást, a mely egyrészt arra kényszerít bennünket, hogy brutális módon elítéljük vértestvéreinket, másrészt pedig megvetésnek tenne ki bennünket, anélkül, hogy ennek a megbecstelenítő magatartásnak a jutalmaként pozitív eredményeket érjünk el. Ennélfogva helyzetünk egyaránt kényes és súlyos. Gazdasági életünk összeomlott, még pedig nem egyszerűen a világozottság, hanem jórészt annak a bűnismárnak a következtében, amelyben részünk van a közhivatalokból kiküszöböltek bennünk

egyesség megfosztja a orthodox egyházat azoknak a javaknak az élvezetétől, melyeket a Státus csak ideiglenes jelleggel kezel és kezel. Ezek a javak nyolc alaphoz és alapítványhoz állanak s a Státus végleges birtokbalehelyezése annál súlyosabb, mivel erre az aktusra a magyar kormány sem vállalkozott annakidején. A történelmi, jogi és politikai alapot nélkülöző egység megerősíti „a kívülről irányított, nemzeti és lelki egységünkre veszedelmes s egyre támadóbb formában jelentkező” erdélyi katolicizmust. Mindezek után kéri a gyűlés, hogy a kormány semmisítse

és most még a magángazdaságban lenő pozícióink is veszélyben vannak. Öregjeink nyomorban élnek, gyermekeink elhelyezkedési lehetősége pedig a minimálisra csökkent. Pártunk egész tevékenysége ugyiszólva a mindennapi nyomasztó gondokban merül ki.

— Ugy az Önök részéről, mint a minenköről történnie kell valaminek, hogy gyakorlati eredményekhez jussunk. Hosszas megfontolás után a Magyar Párt ideküldött erre a szövegre, hogy a romániai magyarság nevében nemcsak kifejtsem Önöknek a helyzetet, hanem oroszlására javaslatot is tegyek. Nyitott ajtón dörmölnék, ha tulsok érvet pazarolnék annak bizonyítására, hogy a lelkek megnyugtató és a kisebbségek anyagi megjavításának révén az államnak és a román nemzetnek elsőrangú érdekét szolgálják.

Ezután Willer rámutat arra, hogy a kisebbségi kérdés nagy fontosságát valamennyi kormányképes román párt belátta. Utal a csucsa paktumra, továbbá arra, hogy a liberális párt 1927-ben kisebbségi bizottságot létesített, amelynek Tatarescu jelenlegi miniszterelnök is tagja volt. A nemzeti-parasztpárt Pop Ghita képviselőt külföldi tanulmányutra küldte a kisebbségi törvény előkészítésére. A tudós Jorga is mindig hangoztatta a kisebbségi kérdés megoldásának szükségességét. Ha mindennek nem volt meg az eredmé-

meg a római egységet, szolgáltatáson igazságot, hogy

a román állam és a kolozsvári egyetem hozzájusson jogaihoz s átvegye a Státus tulajdonában levő vagyonok kezelését.

Az Universul úgy tudja, hogy ezeket a határozati javaslatokat az Ortodox Testvériség egy küldöttsége a kormány elé terjeszti. A delegáció a következő tagokból fog állani: Sextil Puscariu, Goga Oktavian és Onisfor Ghibu.

Tehát Goga és Ghibu... Ugy hisszük, felesleges minden további magyarázat.

TÖRVÉNY KÉSZÜL A BELFÖLDI KÖLCSÖN FELHASZNÁLÁSÁRÓL

A Dimineata közli, hogy Slavescu pénzügyminiszter közelebről beszámol a kamara előtt a belföldi kölcsön eredményeiről. A pénzügyminiszter nyilatkozni fog arról is: hogyan használja fel a kormány a befolyt összeget.

A lap úgy tudja, hogy a belföldi kölcsön hovatovább külön törvény útján állapítják meg, melynek költségvetési jellege lesz.

A pénzügyminiszter erőiesen cáfolja azokat a híreket, melyek szerint a kölcsön egy részét költségvetési hiányok fedezésére fordítaná a pénzügyminiszter. — Illetékes körökben hangoztatják, hogy tőkeadó bevezetésére sem gondol a kormány, a hadfelszerelési terv megvalósításához szükséges évi részleteket pedig közvetett adó formájában remélik biztosítani.

nye, akkor ennek főoka a kormányzásban való folytonosságihiány volt. Ez általános bizonytalanságra vezetett, aminek elsősorban a kisebbségek látják kárát. Egyik kormánynak sem volt ideje a komoly munkára. Ha általános meglegedésre akarjuk megoldani a problémát, úgy az összes kormányképes pártoknak meg kell egyezniük egységes kisebbségi politika elveit illetően, megfogadva, hogy azokat majd a hatalmon tiszteletben tartják.

— A Magyar Párt nevében javaslom, küldjön ki a parlament vizsgálóbizottságot az összes pártvezérek részvételével, ez a bizottság hallgassa meg a kisebbségi pártok javaslatait és munkája nevezesen vagy kormányintézkedésekre, vagy törvényekre, amelyek előírelhetők életet és harmónikus együttélést biztosítsanak a kisebbségeknek. Ha Önök hajlandók a munkáuk tenni ezt a javaslatot, úgy kérem említsék meg ezt a választéleltatban is.

A felirati vitát a kormány szombat estig be akarja fejeztetni, noha eddig a vezető politikusok még fel sem íratkoztak, mert várják Maniu beszédét.

Maniu kedden este ült össze Mihalacheval, hogy felszólalása kérdését megbeszélje.

A Skoda-jelentés vitájára ilyenképpen csak a karácsonyi szünet után kerülhet sor.

Asíra Mozzó, Brassó

Jön!

A legelső táncos, németül beszélő operett-film, mely óriási sikert aratott az összes nagy világvárosokban:

Jön!

5 leány szerelmes

Főszereplők:

Carina Bell, Marguerite Viby, Frederick Jensen.

Zene: K. N. Andersen és

RIGOLETTO,

a milánói Scala összeszínészeivel

Két érdekes per a szatmári törvényszék előtt

A többrendbeli sikasztással és csalással vádolt Róth Lajos volt bankigazgató nem érzi bűnösnek magát — Felmentették a megvesztegetéssel vádolt városi tiszti főorvost

Szatmár, december 12.

Két rendkívül érdekes perrel foglalkozott kedden délelőtt a szatmári törvényszék. Az egyik ugynevezett tömegper, amelyben a vádlók, illetve a károsultak nagyszáma is fokozza a közönység érdeklődését, a másik, amelyben ítélet is van már, magas állású hivatali embert állított a vádlottak padjára megvesztegetés miatt és így a per természete magyarázza a megnyilatkozó érdeklődést.

Az első per vádlottja Róth Lajos bankigazgató. Róthnak magánbankja volt, amely furcsa körülmények között összeomlott. Az összeomlás után aztán 15 rendbeli csalás és 5 rendbeli sikasztás címén tették feljelentést a volt bankigazgató ellen, akit a feljelentések nyomán le is tartóztattak és három hónapig tartottak vizsgálati fogságban. Érdekes, hogy a feljelentők egyrésze a bank alkalmazottai közül került ki. Merza Kálmán cégjegyző azzal vádolta volt főnökét, hogy 320 ezer lejes óvadékát sikasztotta el. Final Géza pénztáros és Kahán Márton könyvelő ugyanilyen címen tett feljelentést. Az elsőnek 230 ezer leje, a másodiknak 300 ezer leje vesztett oda. A pénz mindkettőnél óvadék címen szerepelt. — Kóritz György 350 dollárt utalt át Amerikába, az átutalás azonban tényleg nem történt meg. Friedmann Sándor 9 ezer 751 pengő átutalásából a bank csak 7 ezret utalt át.

A család címen tett feljelentések abból a takarékosági akcióból származnak, amelyet a vádlott indított el. Kisembereket toborozott össze, aki heti 20 lejt fizetett be a bankba s ezekre a befizetésekre 1.500—2.000 lejes kölcsönöket kaptak. — Ezek az emberek abban a hitben voltak, hogy a befizetett 20 lejek a felvett kölcsön törlesztésére szolgálnak, amikor aztán a bank összeomlott, riadtan ébredtek arra, hogy a Róth-bankház váltóikat más bankoknál leszámítottatta, befizetett tökéskéjük pedig teljesen elveszett, mert azt betétként kezelték.

Róth kihallgatása során kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek egyetlen feljelentés esetében sem. Saját hivatalnokai szerepelnek a feljelentők között és evadéksikasztással vádolják őt. A vád nem állja meg a helyét, mert a kérdéses összegek egyáltalában nem szerepeltek óvadékként. Ő nagy fizetéseket a banktól, lehetőleg takarékoskodni azokból a fizetésekből. És a nagy fizetések mellett nagy kamatot is kaptak a tisztségviselők. A banknál bennhagyott összegek 12 százalékot hoztak, érdemes volt tehát benthagyni azokat. Nem volt szó ott óvadékról.

A betétesek panaszáinak javarésze már nem áll fenn. Ő igyekezett mindenképp kártalanítani s ha annak idején nem kell három hónapot ülnie, ma már nem is volna károsult. Amióta kiszabadult, rendezte a követelések javarészét s ki fog elégíteni mindenkit, csak egy kis időt nyerjen.

Tekintettel arra, hogy a bíróságnak sok tanút kell kihallgatnia, ítélet csak szerdán, vagy csütörtökön várható.

FELMENTETTÉK A VOLT VÁROSI TISZTI FŐORVOST

A másik per vádlottja Bolchis György dr. volt városi tiszti főorvos, aki a meg-

vesztegetés vádja alatt került a bíróság elé. Bolchist annak idején a minisztérium táviratilag függesztette fel, mert bűnvádi feljelentést tettek ellene. A feljelentő Szabó Lajos volt, a Luna-víz tulajdonosa. Szabó Lajos szerint Bolchis 1500 lejt kért és kapott azért, hogy kiszálljon a konkurrens Alcalina-forráshoz s megállapítsa azt, hogy ez a forrás egészségtelen vizet ad, a forrást lezárassa. Szabó ezt a „megoldást” tisztességtelennek tartotta s azért jelentést tett a rendőrségnek, ahol megjelölték a bankjegyeket, aztán az előre megjelölt helyen átadták azokat a vádlottnak. Néhány perccel azután megjelent a rendőrség is, a megjelölt bankjegyeket azonban nem találta meg.

A tárgyaláson a vádlott kerekén tagadta, hogy Szabó Lajostól pénzt kapott volna. Az igazság az, hogy ő Szabó ügyvédjétől kért 1500 lejt kiszállási költségekre, miután az ügyvéd panaszkodott, hogy az Alcalina-forrás vize egészségtelen és mégis konkurrencia a Luna-víznek.

Kihallgatva a bíróság a feljelentő Szabót is, aki előadta, hogy az Alcalina-forrás megvizsgálására a főorvos tette az ajánlatot. Igaz, hogy az 1500 lejt kiszállási költség címén kérte, ő azonban nyomában felkereste Bota Valér dr. vármegyei főorvost és megkérdezte tőle, hogy ilyen esetben jár-e az orvosnak kiszállási díj. A vármegyei főorvos azt mondta, hogy Bolchis nem követelheti a kiszállási díjat. Így ment ő egyenesen a rendőrkésztorhoz, akivel együtt megjelölték a bankjegyeket. Az átadás meg is történt, azon-

Soha sincs értéke az utánzatoknak!

Hangsúlyozottan kérjük vevőinket, hogy mielőtt nálunk egy

VELOURETTE VAGY JERSEYTINE

ruhára valót vásárolnak, hasonlítsák össze a mi VALÓDI anyagunkat a különféle utánzatokkal, amelyeket konkurrensaink forgalomba hoznak; csak így győződhetnek meg a konkurrencia áruiról és a

GALLIA SELYMEK

közötti különbségről

GALLIA Fiókok: Brassó, Szabadságtér 3. (Buzasor)

NAGYSZEBEN: Strada Regina Maria 34.

KOLOZSVÁR: Strada Gen. Necolcea 2. (Kornis-u., Renner-palota)

ban megfigyelte, hogy az ablak nyitva van. Lehet, hogy Bolchis észrevette a belépő rendőröket s elégette, vagy jól elrejtette a megjelölt bankjegyeket. Más magyarázatát nem tudja adni annak, hogy miért nem találták meg a vádlottnál a vesztegetési pénzt.

A bíróság hosszú tanácskozás után hir-

dette ki az ítéletet. Megállapította, hogy a vesztegetés tényét nem lehet bizonyítani s így bizonyítékok hiányában felmentette Bolchist a vád és következményei alól.

A felmentett főorvos most közigazgatási úton tesz lépéseket, hogy helyezzék vissza állásába

Kémkedés miatt letartóztatták a tokiói francia követség katonai attaséját

Előkelő politikusok és főtisztviselők leányai a fiatal francia hadnagy szolgálatában — Tessier Duchos a japán hadsereg és haditengerészet leglétfettebb titkait lükkészte ki

London, december 12.

A Daily Telegraph Tokióból kapott jelentései szerint Japánban hatalmas kémkedési botrány izgatja úgy a hivatalos köröket, mint a japán közvéleményt. A rendőrség letartóztatta Tessier Duchos francia hadnagyot, a tokiói francia követség katonai attaséját, mert erős gyanúk szólnak amellett, hogy a katonai attasé visszaélve helyzetével, kémkedett s a japán hadsereg és haditengerészet leglétfettebb titkait lükkészte ki.

Fokozza a botrányt az, hogy a hadnagy letartóztatásával egyidejűleg

örizetbe vettek 20 fiatal japán hölgyet is, többnyire előkelő politikusok és főt-

tisztviselők leányait, aztán hivatalkonőket, akik a francia hadnagy kezére jartak és segítségére voltak a fétett hadititkok kikémlelésében.

A tokiói rendőrség adatai szerint a fiatal hadnagy gyakran megfordult olyan erődtérületek területén is, ahová idegeneket egyáltalában nem engednek be. A vizsgálást egyébként több nagyobb városra is kiterjesztették.

Érdekes, hogy a hadnagyot egy nő leplezte le, aki aztán a kihallgatások során rendkívül terhelő adatokat szolgáltatott be. A botránynak esetleg diplomáciai folytatása is lesz, miután a letartóztatott hadnagy a tokiói francia követség tagja volt.

a mai rezsim érdekében cselekszi.

A mai városi rezsim érdekében. Ezt a célt egy megindítandó lap is fogja szolgálni, amely „ingyen lesz osztogatva”, tehát nem kétséges, hogy lesz olvasótábor is... Nem kívánunk ennek az alakulatnak dolgaival szélesen foglalkozni, mert könnyen azt a véleményt kelthetné, hogy túlzott jelentőséget tulajdonítunk neki, de már megindult az aktivitása és azt a néhány jóhiszemű embert, akiket tájékoztatásuk megteveszt, fel kell viágosítani egy olyan alakulattal, amelynek a lényegéről, melynek egyetlen célja a zavarosban halászni. A marosvásárhelyi magyar kisebbségnek egyetlen olyan alakja sem áll mögötte, aki a legkisebb mértékben is megüti azt a mértéket, ami erkölcsi előfeltétele volna hasonló alakulat jogosultságának. Csak régi akarnokok új színre átmázolva.

— Ha az arcszíne fakó, szürkésárga és tekintete bágyadt, ha szomorú, hangulata nyomott és nehéz álmok gyötrik, ha a bél tülséges rothadási folyamatai, gyomorfájás és opangás kiozoznak, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni.

A kormány félhivatalosa meg van elégedve a belső kölcson akciójának eredményével

Bukarest, december 12.

A nemzeti-parasztpárt támadására válaszul, a Viitorul megállapítja, hogy a kölcsön távolról sem bukott meg, ellenkezőleg

fényes bizonyítékát szolgáltatva a nemzeti összetartásnak és annak a bizalomnak, amellyel az ország népe a kormány iránt viseltetik.

Diavózat, csak átmázolva

Ujabb kalandos politikai vállalkozás indult meg Marosvásárhelyen

Marosvásárhely, december 12.

Egy idő óta szünetelt a pártalakítási láz. Kimultak a különböző kalandos próbálkozások, amelyek néhány jóakaratu kísérlet nyomán próbálták gyökeret verni. A hivatásos pártgründölők, úgy látszik, megunták a téttlenséget, mert ismét olyan hírek keltek szárnyra, sőt már nyilvánosan is megbeszélések folynak, hogy

ujabb pártalakításra használják fel Vásárhelyen a jelenlegi politikai szélcsendet.

A pártalakítás első indító oka kihasználni a marosvásárhelyi magyarság visszavonulását a városi politikától s a városi kispolgárság elégedetlenségét újabb kalandos kísérletre felhasználni azok javára, akiknek a kisebbségi politika min-

dig csak megegyezést jelent néhány jól dotált tisztség betöltésére. Az új alakulat „Demokrata Blok” jól hangzó név alatt indítja meg politikai akcióját s a vállalkozás mögött néhány erősen kompromittált név húzódik meg. A „Demokrata Blok” első sorban azt a megtevesztést kívánja szolgálni, hogy azonosnak higgyék Bernády György egykori politikai pártjával és ez a megtevesztő célzat teszi indokoltá első sorban, hogy a nyilvánosság előtt foglalkozzunk az egyébként jelen-téktelen kísérletezéssel.

A „program” — természetesen — rögtön kihangosítja, hogy célja „a talaj előkészítése a városi tanácsválasztásra”, sőt nem késik azt is beismerni, hogy ezt

Astra-LUX-Mozgó

Szerdán, december 12 én indul a legszébb amerikai film, amelyet eddig vászonra vitettek:

Mi történt az 56-os utcában?

Főszerepben:

Kay Francis, Ricardo Cortez, Gene Raymond, Margarete Lindsay

Astra-LUX-Mozgó

Jön!

MARLENE DIETRICH

leghatalmasabb filmje:

A biborruhas asszony

Partnerei: John Lodge és a kicsi Heide Dietrich

A viharos érzelmek, amelyek egy szép asszonyt keblét uralják — Az örökkévaló szerelemnek nagy szenzációk utáni házaia

Egy millió lej visszatérítésére kötelezte az államkincstár Temesvár volt pénzügyigazgatóját

Végre egy eredményesen végződő vagyonellenőrzési per

Temesvár, december 12.

Cadariu I. volt temesvári pénzügyigazgató ellen vagyonellenőrzést kértek. A vizsgálatok során a volt pénzügyigazgató, aki jelenleg Oravicán teljesít szolgálatot, nem tudta igazolni teljes egészében jelenlegi vagyonának eredetét s ezért

arra kötelezték, hogy egy millió lej tértísen vissza adja az államkincstárnak.

A döntés az egész megyében nagy felzúdulást keltett, mert Temesváron ez az első komolyan végződő vagyonellenőrzési eljárás.

Juhosné betegesen költekező volt és nem tudott ellentállani a férfiaknak

A jószágigazgató „intim viszonyban volt” asszonyával és nem keresett a Juhos-vagyonon, hanem még a sajátját is leláldozta

Temesvár, december 12.

A Juhos-per keddi tárgyalása is meghozta a maga érdekességét. A bíróság a tanukihallgatásokat folytatta, nevezetesen a védelem tanuit sorakoztatta fel. Ezek között a tanuk között hallgatták ki Tóth Gyula volt huszártisztet, aki benső barátságban volt Juhos Gyula belső titkos tanácsossal.

Tóth Gyula Juhosnéról tesz vallomást. Szerinte az asszony betegesen költekezett és nem tudott ellentállani a férfiaknak. Igaz az is, amit Müller Árpád volt jószágigazgató vallott. Müller valóban sokat áldozott a Juhos-vagyonra s nemhogy keresett volna, hanem még befektetett, hogy aztán mindenét elvesztse.

Elnök: Hogyan lehet az, hogy egy jószágigazgató nem követel fizetést, hanem még maga is áldoz?

A tanu: Müller nem volt közönséges jószágigazgató. Intim viszonyban volt

asszonyával s ez a helyzete megmagyarázza, hogy a magából is megkísérelte rendbehozni a vagyoni mérleget.

Aztán Juhosnéról beszél újra a tanu s eseteket hoz fel annak költekező szenvedélyére. Egyikben például Bécsbe utazott fel csak azért, hogy átforgassa a lábát. Ez is többszáz ezer lejbe került. A tanu egyébként ismerte Juhosné első férjét. Bethlen János grófot is. Tudja azt is, hogy Bethlen gróf miért vált el az asszonytól. Egyikben olyan helyzetben kapta feleségét Juhossal, hogy kétség nem foroghatott fenn s így megindította a válópert.

A következő tanu, Ferenczy Károly Góvósdia község jegyzője is igazolja, hogy Müller valóban vagyonos emberként került a Juhos-birtokra, most pedig nincs semmije. Az asszony költekező szenvedélyéről ő is hallott.

Szerdán még mindig a tanukihallgatások folynak.

Érdekes tanuvallomások a kolozsvári feketeszesz-pörben

Kolozsvár, december 12

A kolozsvári feketeszesz-per keddi tárgyalásán előkelő tanukat hallgattak ki. Az első tanu Pop Ghița volt kisebbségi miniszter, akinek egyes hírek szerint közelebbi kapcsolata is voltak Kun Andorral. Pop Ghița azt vallja, hogy csak akkor értesült a feketeszesz-visszaélésekről, amikor egy küldöttség felkereste Popovici akkori pénzügyminisztert s előtárta a helyzetet. Kun Andor arra kérte őt, hogy interpelláljon a kamarában a szesztermelés fokozottabb ellenőrzése érdekében. Ezt meg is tette. Aztán Popovici Teianut bízta meg az ellenőrzés megszervezésével, de Kun Andor közbelépett s akkor Manu lelkész ajánlatára szóbelileg megbízást kapott és „inspektori” kinevezést.

Később aztán egy szamosújvári látogatása alkalmával értesült Kun Andor üzelméről. Nyomban táviratozott Popovicinak. Tanácskoztak is, hogy mit kellene tenni, de miután Kun Andornak ténylegesen nem volt kinevezése, nem is lehetett felfüggeszteni. Pop Ghița arról

is tud, hogy Kun Andor is szervezett egy ellenőrző bizottságot.

Elnök: A bizottság tagjai kaptak fizetést?

Tanu: Nem, de a feljelentések után járó bírság három százaléka illette meg őket.

Egyébként Kun neki, Pop Ghiťának is felajánlotta egyszer, hogy 100 ezret keveset, ha melléje áll azzal, hogy hallgat. Ő természetesen nem fogadta el az ajánlatot. Most Kun Andor tesz fel kérdést a tanuhoz:

— Igaz az, hogy magas állást ígért nekem, ha a nemzeti-párt kormányra jut?

— Nem igaz! — felel határozottan Pop Ghița.

Kihallgatja a bíróság Manu lelkészt is, aki alelnöke volt a képviselőháznak. A közhiedelem szerint Kun Andor az ő ajánlatára kapott megbízást. Ő viszont azt vallja, hogy külföldön volt, amikor Kun Andor megjelent a színen s csak akkor értesült a történetekről és visszaélésekről, mikor hazajött.

LAPZÁRTAKOR

VADUZHÓZ JELENTIK,

hogy a lichtensteini hercegség kormányzósági ülése előtt tüntető négyülés volt, amely forradalmi határozatokat hozott. A négyülés követelte a kormány azonnali távozását és a trónörökös trónraültetését atyja helyébe.

PARIS JELENTI,

hogy Görögországban a közeljövőben nagy változások lehetnek. A királypártiak nagyon megerősödtek, jelöltjük azonban most már Marina férje, György kenti herceg. Hírek szerint György angol herceg trónraültetését külföldről is támogatják.

BUDAPESTEN

a rendőrség mindmáig hiába kereste Földéák Julia 32 éves divatszalon tulajdonosnő gyilkos-

sát. Most aztán Pesterzsébeten a Dunaparton megtalálták az áldozat eltűnt vőlegényének, Dutka Sándor cipőkereskedő segédnek a télikabátját és egy véres díkicsét is a kabát mellett. Valószínű, hogy a gyilkos segéd öngyilkosságot követett el.

GENFEN

a Népszövetség rendkívüli tanácsa zárt ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a tanács legközelebbi ülését január 12-re, a saarvidéki népszavazás előestéjére tűzi ki.

Itt említjük meg azt is, hogy Rosenberg párisi szovjetkövetségi tanácsost a Népszövetség főtitkárhelyettesének nevezték ki.

KOLOZSVÁRON

a királyi tábla jóváhagyta Gonza Gligore alhírlapíró három hónapra szóló büntetését, Gon-

Ez a kalap, nem férfikalap

... s aminő ezt a kalapot nem viselheti egy férfi, épügy az erősillatu, nőies kölniviz sem illik az Ön neméhez.

Az illatszer-készítés művészetében szenzációs újítást hozott a VIEUX-TEMPS: a kizárólag férfiak számára készülő, férfias illatu kölnivizet, amely kidomborítja az energikus, kisportolt, férfias karaktert.

A férfiak tehát ezt a kölnvizet részesítik előnyben, minden más kölnivizzel szemben.

VIEUX-TEMPS

A FÉRFIAK KÖLNIVIZE

NORTIER

Gyártja

za Gligoret a törvényszék büntett feldicsérése címén ítélte el azért, mert Siancu kapitány gyilkos tettét egy népgyűlésen magasztalta.

AZ ISKOLÁK KARÁCSONYI SZÜNETE

december 22-én, szombaton veszi kezdetét és január 8-án reggelig tart.

A DECEMBERI FIZETÉSEKRE VONATKOZÓLAG

az uralkodó kedden aláírta a dekrétumot, a mely szerint a köztisztviselők és nyugdíjasok karácsony előtt megkapják illetményeiket.

A KATOLIKUS STATUS,

illetőleg a Status ügyét rendező konkordátum kérdésében pénteken értekezlet lesz a külügyminisztériumban Angelescu, Lepadatu és Radulescu Savei miniszterek részvételével.

OSTROVSKY SZOVJETKÖVET

kedden látogatást tett Anghelescu Pál had-

ügyminiszternél és Antonescu Viktor igazságügyminiszternél. Szerdán folytatja vizitjeit a kormány tagjainál.

Öngyilkos lett egy temesvári rendőrőrmester, mert elbocsátás előtt állott

Temesvár, december 12.

Cadariu Nicolae temesvári rendőrőrmester gyárvárosi lakásán szolgálati revolverével föbelőtte magát. Súlyos sebével a kórházba szállították, ahol meghalt.

Cadariu kinevezéséről megállapították, hogy az törvénytelenül történt s emiatt az őrmesternek számolnia kellett azzal, hogy rövidesen elbocsátják. Ezért is követte el az öngyilkosságot.

Capitol Mozgó, Brassó

December 13-ától, csütörtöktől kezdődőleg

Brigitte Helm

legújabb és legpazarabb filmje, az „UFA” 1934/35 produkciójának kimagasló filmeseménye gyönyörű montecarlói felvételekkel.

Woronzeff hercegnő

Dosztojevskij

regénye után:

Ma, szerdán utoljára

„Krisztina királynő”

GRETA GARBO.

Genfben vigyáznak

Genf, december 12.

A bécsi gyorsvonat vágatva rohan Ausztria és Svájc között, a mesebeli Liechtenstein hercegségen át. Derűs, édes, későszüzi napfény ragyog fölöttünk, a hegyesucokon friss hó, délelőtt féltizenegy. A fülke ajtajában szilvazöld egyenruhában határőr áll meg.

— Svájci vámvizsgálat. Kérem az utlevelet. (Azután, mielőtt még megnézte:) Csak átutazik Svájcra? Franciaországba megy?

— Nem — felelem. — Genfbe utazom.

— Genfbe? — feleli. — Kérem a vasuti jegyet.

— Tessék. (Megnézi.)

— Visz fegyvert magával?

— Nem én.

— Bizonyos, hogy nem visz?

— Nincs fegyverem.

— Tessék kinyitni a táskáját.

— Kérem. (Kinyitom a poggyászt, átnézi.)

— Most kérem egy pillanatra... Tessék idejönni.

— Kérem.

Most könnyű és nagy rutinra valló kézzel végigtapogat, a kabátomat, a zsebeimet, a nadragomat. Azután megszólal maga elé:

— Tényleg nincs nála fegyver. Bomba se. Köszönöm.

...Már azt hittem, tustestem mindenem. De nem! Elmegy, visszajön.

— Ha Genfbe megy, felirom a személyi adatait. Hogy hívják? Mikor született? Nem, kérem, az év nem elég, kérem a napot és a hónapot is. Hol fog lakni Genfben? Így, most elég. Köszönöm.

...Pár pillanat múlva újabb vizsgálat, utoljára kérdik: hozott új árut, szivart, cigarettát? Választ sem várnak, mennek el.

Az érdeklődés kizárólag a fegyvernek és a bombának szól.

...Már mélyen benn vagyunk Svájcban. Az elektromos vonat simán, kényelmesen siklik. Svájc a német részből észrevétlenül olvad át francia oldalába. A német utasok kiszállnak, elmaradoznak, egyre kevesebb a svájci-német szó; a német kalauzt felváltja a francia, a fülkékben francia estillapokat olvasnak, az utasok francia torokhangon beszélgetnek.

Két nemzetiség, két fajta, két külön világ, — ha a tessni olaszokat is hozzávesszük: három — egy ország polgárai valamennyien és ennek az országnak ugyanez a megvanak a maga gazdasági, politikai, pénzügyi, szociális gondjai, mint más országnak; csak nemzetiségi gondjai nincsenek, mikor négy millió lakosa három nemzetiség között oszlik meg.

A Lémárij-tó partján vágat a vonat. A szikrázó, fehérűzű parti lámpák allé-jának fényében jól látni a szép mély-kék színt; messze a tó végéről az őszi este tisztaságában már idevilágítanak Genf ragyogó fényreklámjai, ismert csokoládégyárakat, világítótoronyokat, régi órásműhelyeket hoznak színes csillagokkal emlékeztetünkbe; a tó tulsó oldalán csak néhány kiégett, árva parti lámpa hunyorog... az már a francia oldal, la douce France, a hatalmas, a gazdag, a titokzatos Franciaország.

Népszövetségi tanácsülés. Népszövetségi közgyűlés. Laval, Eden, kisantant-értekezlet. Eseménynek éppen elég, — de Genfben nyomra sincs az ünnepélyességnek, mint egyébkor, mindig. A hangulat komoly, — kicsit nyomott, a hotelok előtt rendőrök és órásművek állongó alakok, akikről kilométernyi távolságban is felismerni a detektívet. A nagy szállók homlokzatáról hiányoznak a színes lobogók, — eddig minden szálló mindig ki-tűzte annak a delegációnak a zászlaját, amely ott lakott. A genfi rendőrség ezt ezúttal el-sőzben, eltiltotta, hogy annak, aki esetleg politikai merénylet tervével foglalkozik, könnyűvé ne tegyék a feladatát. A delegátusok és főleg: az expozant, híres politikusok nem is láthatók sehol. Nem úgy, mint azelőtt: vendéglőkben, sporttelepeken, mulatók-ban. Most otthon étkeznek a hoteljeikben és legfeljebb a kocsik mélyén villan fel egy pillanatra az ismerős arc, amint a szállójából konferenciára megy egy másik szállóba. A merénylet, a merénylettől való félelem vibrál a levegőben.

Szilágymegyében elkobozták a Singer-gyár reklámtáblácskait

Indokolás nélkül adták ki a felsőbb rendelkezést, amelynek egyelőre még nincsen gazdája

Szilágysomlyó, december 12.

A szilágymegyei hatóságok rendeletet adtak ki, amelynek értelmében

a csendőrségek a megye egész területén elkobozták a Singer varrógépgyár reklámtáblácskait.

Az elkobozás oka: zöld mezőben piros kez-dőbetűvel, de aztán fehérbetűkkel kellett a gyár a varrógépeket Tehát irredecentiz-mus, bármennyire is valószínűtlen, hogy

a Singer-gyár pontosan a magyar színe-kei akarta volna „népszerűsíteni” rek-lámtáblácskaival.

Az a tény, hogy a rendelkezést az egész megye területén végrehajtották, mutatja, hogy nem valamelyik alsóbbfokú ható-ság, vagy éppen csendőrmesteri tulbuz-góságról van szó, hanem felsőbb rendel-kezésekről. Ennek a felsőbb rendelkezés-nek azonban egyelőre nincsen gazdája és nincsen természetesen indokolása sem

Biztosítsa magát háboru ellen!

London legujabb üzlete — „Öt százalék való-színűsége van a német-francia háborúnak“

London, december 12.

A Lloyd biztosítótársaság bevezette a há-boruelleni biztosítást. Biztosításokat lehet köt-ni arra, hogy egy éven belül kitör-e a háboru, vagy sem. A tarifa változik a különböző or-szágok szerint. Például abban az esetben, ha 1935 decemberéig Anglia háboruba keveredik, 50 fontot fizet a biztosítótársaság két font befizetett összeg ellenében, vagyis a Lloyd vezetői úgy látják, hogy 2:25 a valószínűsége annak, hogy Anglia egy éven belül háborut fog viselni.

Annak a valószínűsége azonban, hogy két más európai ország között háboru fog kitörni jövő decemberig, már az 1:7 és 1:10 között változik az angol biztosítótársaság szerint. Érdekes, hogy egy francia-német háborúra

vonatkozó biztosítást 1:19 alapon köt a tár-saság, vagyis véleménye szerint az európai háborus veszedelem nem elsősorban a fran-cia-német ellentétből származik.

A biztosítási ügynökök kitűnő üzleteket csinálnak az új biztosítási ágakban az utóbbi hetekben.

— A legtöbb biztosítást olyan üzletemberek kötötték, akiknek jelentékeny érdekeltségük van Európában — mondotta egy londoni biz-tosítási ügynök. — Legtöbben francia-német háboru esetére biztosították magukat.

A Saar-vidék kérdésében történt megegyezés óta jelentékenyen csökkentek a német-fran-cia háboru esélyei és ennek megfelelően a Lloyd a napokban le fogja szállítani a kvó-tát.

Diz már lesz Nagybánya

A Nagybánya kontra Felsőbánya pörben egyelőre Nagybánya győzött

Szatmár, december 12.

A múlt hét folyamán részletesen beszámoltunk arról a vízháborusról, amely Nagybánya és Felsőbánya között tört ki és amelynek eredményeképpen Nagybá-nya városát teljes vízhiány fenyegette.

Nagybánya város vízszolgáltatását ugyanis a felsőbányai vízvezeték látja el. Néhány héttel ezelőtt a víz kifogyott az

addig használt forrásból és a két város új források után kutatott. A munkálatok sikerrel is jártak, sikerült vizet találni.

Nagy volt az öröm Nagybányán, hogy sikerült elhárítani a vízhiány fenyegető veszedelmét, azonban az öröm elkesere-déssé változott, mert amikor végre meg volt a víz, Felsőbánya város tanácsa ki-szította, hogy Nagybánya még a múltból

Legegyszerűbb és legnagyobb ajándék a könyv!

BARKI BARKINEK ADHATJA ÉS 'MINDENKI SZI-VESEN FOGADJA

Határozzon! — Vegyen könyvet!

Könyvajándékokból, de különösen illyusági, valamint me-sés és képeskönyvekből óriási választékot talál az

Elekes hírlapirodában

Kolostor-utca 25. Telefon: 88.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás lájda-mak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-téle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tar-talmaz, fenti eredeti jelzéssel — Kap-ható gyógyszerárakban és drogé-riákban.

százezer lejjel tartozik Felsőbányának és amíg ezt a pénzt ki nem fizeti, addig a vízvezeték nem nyitja meg az új for-rásnak.

Nagybányán mit sem tudtak a felsőbá-nyai százezer lejes követelésről. De Fel-sőbánya bizonyított. Porosodó iratokat kerestek ki, amely szerint még 1914-ben eladták a Hármastorás vizének haszná-lati jogát és a vételezést sohasem kapták meg

Nagybánya persze nem akart fizetni. Vitatta, hogy semmivel sem tartozik és panaszával a szatmári fölvizsgáló hi-vatalhoz fordult, ahonnan a hivatal veze-tője, dr. Buia Emil szállt ki a helyszínrre és megvizsgálta az összes iratokat, telek-könyvi feljegyzéseket és meghallgatta az érdekelt feleket. A főmérnök hétfőn dél-után érkezett vissza Szatmárra és a két bányaváros vízháboruja ügyében nyilat-kozott munkatársunknak.

A főmérnök nyilatkozata szerint Fel-sőbánya jogtalanul járt el, amikor a vi-zet elzárta a nagybányaiak előtt.

A helyzet ugyanis az, hogy a szatmári alispáni hivatal 1914-ben írásbeli enge-délyt adott a két városnak forrás-vizek kutatására. Azokon a területeken, ahol forrásvizet találtak, Nagybánya városnak harmincnyolc holdon szolgalmi joga van, amely biztosítja a forrásvizek zavartalan használatát. A most felfedezett forrás azon az ingatlanon van, amelybe ez a harmincnyolc hold is belesiklik, pontosab-ban a szolgalmi jog által biztosított har-mincnyolc holdon van az új forrás vize. Felsőbánya városa annál kevésbé köve-telhet pénzt ezért a területért, mert an-nak idején ilyen kérelmet nem terjesztett be, ilyen igényeket nem támasztott és az 1914-ben kelt alispáni határozat jogerőre is emelkedett. Nagybányának tehát szer-zett jogai vannak a forrásvizekre, amit Fel-sőbánya nem változtathat meg.

Eppen ezért a főmérnök egy-két napon belül elrendeli, hogy

Felsőbánya azonnal nyissa meg a vízvezetékét, mert annak lezá-rása jogtalan volt

Ha pedig Felsőbánya a határozattal nincs megelégedve, úgy keresetét bírói uton érvényesítheti.

A főmérnöki határozat ellen a város-nak joga van fellebbezni a legfelsőbb vizügyi tanácshoz, de a fellebbezés eldől-téig is meg kell nyitni a vízvezetékét a szomszagos nagybányaiak számára.

Nagybánya győzött a vízháboruban.

Viz már lesz Nagybányán.

Csak kenyér legyen.

Műkedvelők!

Dalosok!

Tekézők!

Karácsonyra jelenik meg a lap, melyet évek óta várt minden er-délyi műkedvelő, dalos és teké-ző: az

Erdélyi Gondzűrő!

Megjelenik MINDEN SZOMBA-TON — 16 oldal — képekkel, legjobb újságírók szerkesztésé-ben. Ára 5 lej. Előfizetés egy évre 220, fél évre 120 lej. Szer-kesztőség és kiadóhivatal: Bras-só, Str. Regele Carol 56

Ezt olvassátok!

Cipészek figyelmébe!

Kifogástalan állapotban levő, lábhajításra berendezett, nagyon erős

ringliző-gép

óránként 2000 ringlizés teljesítmény-nel, 50 000 ringlivel együtt, olcsón eladó Ajánlatok „Ringlizőgép” jelígre a brassói kiadóba kéretnek.

Manolache, a költő

Manolache Zachariét, városunk büszkeségét már többször bemutattuk, úgyis mint patent-házafit és népboldogítót, úgyis mint több bűncselekménnyel terhelt vádlottat.

Az antiszemitizmus máramarosi kirendelt-ségének fiókfőnöke, akinek polgári foglalko-zása lacikonyha-tulajdonos, a pacalon kívül világmegváltó eszméket is főz ki és ebben a minőségben már éppen elég dolgot adott a helyi hatóságoknak. Legutóbb azzal vádolták, hogy a saját leánya ellen akart erőszakot el-követni és a felesége felmentésére meg is indult ellene az eljárás, mert a vizsgálóbíró semmiképpen sem akarta elhinni neki, hogy a feljelentés a nemzetközi zsidó maffiának a műve, amely bosszút esküdt ellene és ju-dáspénzen megvásárolta a feleségét a feljelen-tés aláírására. A törvényszék Manolachét bi-zenyítékek hiányában felmentette ugyan, de a répvészér érezte, hogy a népszerűsége saját hívei előtt is nagyon megcsappant, úgy hogy egész közszereplése már alig használható más célra, minthogy a csintalankodó zsidó utcai pájzos bohereket vele ijesztgessék a ma-mák: ez a bácsi azzal a fekete inggel és kam-póskezesztel a mellén viszi majd el a rossz gyereket, ha a szüleinek nem fogadnak szót.

Manolache, hogy elhomályosult népszerűsé-gének visszaadja a régi fényét, érezte, hogy valami nagy és nemes gesztusra van szüksége és elhatározta, hogy szanálni fogja Romániát.

Tervének megvalósítása végett kérvényt adott be a máramarosszigeti pénzügyigazgatósághoz azzal az ajánlattal, hogy az állam adja ki saját költségén az ő egybegyűjtött haza-fias verseit és az ebből befolyó jövedelmet hajlandó teljes egészében a belföldi kölcsön jegyzésére fordítani.

A terv kétségenkívül egészen újszerű és eredeti, amelyre Manolachénak valószínűleg az adott impulzust, hogy a belföldi kölcsön-jegyzésnél a lejegyzett összeg egy bizonyos hányada értékpapirokkal is fizethető.

Ennek dacára tartani lehet attól, hogy a pénzügyminisztérium mégsem fogja Manola-che Zaharie megtisztelő ajánlatát elfogadni, talán éppen azért, mert az a papír, amire az ő verseit kinyomtatnák, teljesen értéktelenné válik.

Különb is a kölcsönjegyzést már lezárták. Manolachét még nem.

Nem marad kisebbségi tisztviselő a pénzügy-igazgatóságnál

Annak a sorozatos áthelyezésnek, amely a pénzügyminisztérium rendelkezése foly-tán az itteni pénzügyigazgatóságtól egy-szerre öt kisebbségi vezető tisztviselőt mozditott el és küldött az okiráltságba, most még további folytatása van. Ezúttal a kislizeléses gyakornokokra és segéd-személyzetre került a sor, úgyhogy a szigeti pénzügyigazgatóságnál már alig marad egy-két kisebbségi tisztviselő. A most áthelyezettek névsora a következő: Szaladcsuk Lászlót Balcsiba, Anger Já-nost Tulceába, Kiűmös Ilonkát Buzaubá, Kostenszky Ilát Calarashba helyezték át, azzal a szigorú utasítással, hogy új állá-sukat haladéknél foglalták el, mert a rendeleten a pénzügyminisztérium semmi körülmények között nem hajlandó vál-toztatni. A megüresedett állásokat kivétel nélkül okiráltságbeli tisztviselőkkel töl-tötték be.

Csak négyen tették le sikerrel a felekezeti tanítók közül a nyelvvizsgát

A máramarosszigeti tanfelügyelőségre az elmúlt napokban érkezett le Buka-restből a nyelvvizsgára jelentkezett ki-sebbségi tanerők vizsgaeredménye, amely várakozáson felül is megdöbbentő. A fe-lekezeti iskolák tanítói és tanítónői 75 százalékának a bukását eredményezte ez a vizsga, akiket a közoktatásügyi minisz-terium ezzel életisméltésre utasított. Kezd-hetik előlrol egész életpályájukat. A vizs-gát sikerrel mindössze öten állották ki, névszerint: Antal M. Evangélinea, Sansi-nochi Margit, a szigeti zárda szerzetes tanítónői, Renér Ilonka, Bilkay Gizella és Harmath Ilona elemi iskolai tanítónők. Kedvezőbb az eredmény az állami isko-láknál működő kisebbségi tanerők nyel-vizsgáját illetőleg, mert itt 34 vizsgara jelentkezett közül mindössze kettőt buk-tatott el a bizottság.

A konverzió első részletfizetésének tanulóága:

A falusi adósok fizetőképessége jóval meghaladja a városi adóscit

400 ezer lej folyt be a máramarosszigeti pénzintézetek 50 milliós kinlevőségéből

A máramarosszigeti pénzintézetek a konverziós törvényben előírt november 15-iki első fizetési határidőre előírt törlesztések kimuta-tását csak most tudták annyira rendezni, hogy egészen nagy vonalakban megállapítható le-gyen: milyen eredménnyel zárult a konverzió alá eső tartozások első részletének törlesztése Máramarosban?

Ezt a kérdést tettük fel Nádas Sándor bank-igazgatónak, Máramaros gazdasági problémái alapos ismerőjének, aki nyilatkozata során a következőket mondotta:

Ha a többi erdélyi megyékkel való összehasonlítás után nem is olyan fényes, de az itteni speciális gazdasági helyzetet tekintve, kielégítőnek mondható a konverzió adósságok részletfizetése folytán elő-álló eredmény. Ha egybevetjük a bankok statisztikai kimutatásaiból adódó számadato-kat, első pillanatra szembetűnő az a tény, hogy a falusi adósok gazdasági helyzete lényegesen kielégítőbb ma, mint a városi adósoké, akiknek a fizetőképés-sége a hosszú fizetési haladékok után sem közelíti meg a falusi adósok fizetőképés-ségét.

— Most kizárólag Máramarosról beszé-

lek — folytatta nyilatkozatát a bankdi-rektor — és ezzel kapcsolatban megállá-pítható, hogy a konverziós törvény talán maradéktalanul elérte azt a célját, ame-lyet a falusi gazdálkodók szánására tü-zött ki maga elé. Allítom, hogy a mára-marosi falvak lakossága ma már abban a helyzetben van, hogy készpénz felett ren-delkezik és képes arra, hogy adósságát törlessze, amint hogy törlesztette is leg-legnagyobb részben, egy-két falu — pél-dául Bártfalva és Gyulafalva — kivételé-vel, ahol még érezeti hatását az a fele-lőtlen demagógia, amely a multban a fize-tési kötelezettségek elmulasztására biz-tatta az ottani parasztságot.

— Hogy számszerű adatokkal is szolgál-jak: a máramarosszigeti bankok konverzió alá eső kinlevősége hozzávetőlegesen 50 milliót tesz ki. Ebből az ötven millióból 32 millió falusi adósoknál van kihelyezve, míg a városi adósok 18 millióval tartoz-nak.

— November 15-én, az első részlet ese-dékességének napján, a helyzet az volt, hogy amíg a falusi adósok kétharmadrésze rendezte tartozását, addig a városi adó-

soknak mindössze egyharmada fizette ki az első részlet minimumát.

— Egyébként jellemző az itteni gazda-sági helyzetre, hogy a falusi adósok kö-zött is csak igen kevesen voltak olyanok, akik igénybe vették a konverziós törvény-nek azt a kedvezményét, hogy az adósság-összegének 30 százalékos kifizetése esetén két esztendő alatt mentesülhetnek egys-tartozásuktól.

— A konverzió alá eső 50 millióból a Nemzeti Bank itteni fiókjánál körülbelül 20 millió lej van visszleszámitolásban, míg 30 millió a magánpénzüzetek kinlevő-sége.

— Ebből — ugyancsak hozzávetőlege-sen — a Maramuresan 12 millióval, a Banca Comerciala 8 millióval és a szatmári Casa Noastră helybeli fiókja 10 millióval van érdekelve.

— Az első részlet rendezése folytán — fejezte be nyilatkozatát Nádas Sándor — körülbelül 400 ezer lejre tehető az az ösz-szeg, amelyet az adósok a máramarosszi-geti pénzintézetekhez törlesztés címén be-fizettek.

„A tisztviselők és nyugdíjasok kivették a részüket a belföldi kölcsön jegyzésénél“

— mondotta Mihályi Gábor, Máramaros megyefőnöke

Mint már megírtuk, Máramarosmegyé-ben a belföldi kölcsönre lejegyzett összeg meghaladta az egymillió lejt, ami, tekint-ve azt, hogy a megye hivatalosan is in-ségesnek deklarált terület, meglepően kedvező eredménynek tekinthető.

A kölcsönjegyzés határidejének meg-hosszabbításával még újabb jegyzések történtek és ezzel kapcsolatosan nyilat-kozott Mihályi Gábor, Máramaros megye-főnöke.

— A máramarosi tisztviselői kar, vala-mint a nyugdíjasok, várakozáson felül ki-vették a részüket a belföldi kölcsön jegy-zéséből — mondotta nyilatkozatában a

megyefőnök — és tanujelét adták ál-do-zatkészségüknek. Ennek az igazolására talán elegendő megemlíteni azt, hogy a megyei hatóságoknál dolgozó tisztviselők mintegy 200 ezer lejt jegyeztek és hason-loan szép eredménnyel zárult a városi tisztviselők kölcsönjegyzése is.

— Az aknasugatagi bányamunkások és tisztviselők által jegyzett kölcsön össze-ge 329 ezer lej. Ezzel szemben a kereske-dők és iparosok részéről általában nem-törődőmség tapasztalható és különösen azoknak a részéről, akiknek az anyagi viszonyai inkább megengedhetné, hogy erre a célra áldozzanak.

Raj van a pinka körül

Rendkívüli közgyűlés egybehívását sürgeti a Kereskedelmi Csarnok tagjainak egy része

Egy körlevél szerint a Csarnokban elkezelik a tekintélyes kártyajövedelmeket

Máramarossziget társadalmi életének legújabb szenzációja egy körlevél, ame-lyet néhány nappal ezelőtt küldöttek el a Kereskedelmi Csarnok összes vezetőse-gi tagjának és amely a leplezetleneb-ből vádolja meg a Csarnok két közis-mert és az itteni társadalmi életben je-lentékeny szerept játszó tagját akik a Csarnok vezetését az utóbbi időben ma-gukhoz ragadták, azzal, hogy

a Csarnok egyetlen jövedelmi forrását képező pinkát egész egyszerűen elke-zelik.

Bár a körlevelet a Kereskedelmi Csar-noknak csak egy tagja írta alá, tudni-való, hogy a háttérben többen vannak, akik meg akarják szüntetni azt a rend-szert, ahogyan a Csarnok ügyeit intézik és éppen ezért egy rendkívüli közgyűlés egybehívását sürgetik, hogy új vezető-ség kerüljön ennek a jobb sorsra méltó intézménynek az élére.

A Kereskedelmi Csarnokot évekkel ezelőtt a helybeli kereskedők társadalma keltette életre, mert egy olyan szervet akartak létesíteni, amelyen keresztül megvédhessék jogos érdekeiket. Az in-tézmény azonban csak nagyon rövid ideig felelt meg eredeti hivatásának, mert a tényleges vezetést mások vették át és ettől az időtől kezdve a Csarnok inkább barlanggá süllyedt, ahol óriási kártyacsaták folytak.

Ezeket a kártyacsatákat, ahol órák alatt vagyonok cseréltek gazdát, soro-zatos botrányok tarkították. Családi boldogságok borultak fel, közpénzeket sikkasztottak, emberek jutottak börtönbe és a sikkasztott pénzeket az

utolsó baniig elnyelte a feneketlen pin-ka.

Amikor már városszerzte tulhagos lett a felháborodás, a Csarnok vezetői jobb-nak látták abbahagyni a kártyázást, ne-hogy annak még komolyabb követke-zményei legyenek.

Egy kis szünet állott be, de néhány hónap óta megkezdődött az egész előlrol. Most azonban már kevésbé leplezve in-dult meg a hazárdjáték, mert amíg a multban bármely tagnak jogában volt bankot adni most

valóssággal konzorcium alakult a bank-adás jogának kihasználására és a veze-tőség azzal sem törődött, hogy a Csar-nokot csak tagok látogathassák.

Ezek voltak azok a körülmények, ame-lyek indokoltá tették a körlevélnek a szétküldését, amely felhívja a Csarnok ügyeivel mit sem törődő vezetőségi fi-gyelmét arra is, hogy törvény szerint ők saját személyükben is felelősek a testü-lel ügykezelésért.

A rendkívüli közgyűlés egybehívására — állítólag — márt történt is intézkedés és szó van arról, hogy a Kereskedelmi Csarnok vezetését az arra hivatott ko-moly kereskedői elemek veszik át.

Igazi szigeti humor

Egyik ismert szigeti nagykereskedő, akinek tudvalevően sok az ellensége és rosszakarója, nemrég egy fiatal orvos-hoz adta férjhez a leányát. Tekintélyes hozományt is adott, de mert a fiatal orvos rendelője sehogy sem akart meg-indulni, ezenfelül havi apanázt is

kénytelen adni, mert különben a fiata-lok nem tudtak volna megélni

— Ugy látszik beteljesedett rajtam az, amit az ellenségeim kívántak ne-kem — panaszkodott a nagykereskedő legutóbb. Ezek, amikor meggazdagod-tam, azt kívánták nekem, hogy az utol-só filléremet is orvosra költsem.

„Bemenet kizárólag klub-tagoknak“, vagy Fő a bizalon

Abban a harcban, amelynél a szembenálló felek a klub és a kávéház voltak, kétségtelen-ül a klub került ki győztesen.

Ez végeredményképpen teljesen indokolt is, mert a társaslény számára a klub lényeges előnyöket biztosít a kávéházzal szemben. A klub tökéletesebben valósítja meg a második otthon fogalmát, kényelmével és zártkörű-ségével szemben a kávéház tágranyitottságával és nyilvánosságával, amely kizárja az exkluzi-vitást és amelyen keresztül bárki belegázolhat ennek a második — sőt egyeseknél első — otthon nyugalmába.

A klubban tudom, kivel vagyok egy fedél alatt. Csupa ismerős, akiket a tagfelvételnél megvizsgálnak a fenálló társadalmi erkölcsök gőresővével, lemérik pozíciójának fajsúlyát, atomjaira osztják kvalitásait. Vigyáznak arra, hogy ki kerülhet be a klubtagok véges csa-ládjának szentéjébe, az alapszabályok és a fegyelmi bizottság szigorú biztosítják a belső békét és nyugalmat, megtorolva minden kilen-gést, minden disszonáns hangot, amely meg-zavarhatná a klub meghitt, családias hangu-latát.

Ezért győzött a klub a kávéházzal szemben. A legelőkelőbb máramarosszigeti klub min-den este külön ajándékokkal is kedveskedik a tagoknak. Tombolaestélyt rendez, amelyen értékes tárgyakat sorsolnak ki, aminthogy a család fő is kedveskedni szokott ajándékokkal a családtagoknak.

Az ajándéktárgyakat egy nappal a sorsolás előtt ki szokták tenni közszemlére. Ha dörö-jenek előre a klubtagok ennek a kedves fi-gyelemnek.

Valmelyik nap az egyik klubtagnak fel-tűnt, hogy az ajándéktárgyak asztala mellett ott ül a klub pikolója, aki szüntelenül az asztalt figyelte és egyetlen percre sem vette le szemét a tombolatárgyakról.

— Miért figyeled folyton azt az asztalt — kérdezte barátságosan a klubtag — talán sze-retnél te is nyerni valamit?

— Fenét — válaszolta a pikoló lakóniuk rövidséggel — kell is az nékem. De a főúr megparancsolta, hogy vigyázzak itt mindenre, úgy mint a szememre, mert a multféten is egy klubtag ur ellopta a legnagyobb üveg-kölnit.

Holnap: Lássuk Szatmárt

Könnyű természetű gépkocsi-baleset érte Bethlen István volt magyar miniszterelnököt

Budapest, december 12.

Bethlen István gróf volt magyar miniszterelnököt hétfőn este könnyebb természetű gépkocsibaleset érte. A gróf a jávorkuti vadászatról tért hazafelé gépkocsiján. Gyöngyöst már elhagyta a gépkocsi, amikor az egyik kanyarulatban hirtelen egy ember tűnt fel a kocsi előtt. A gépkocsi vezetőjének hirtelen kellett fékeznie, hogy a szerencsétlenséget elkerülje. Sikertelenül is megállította a kocsit, a kerekek azonban a sikos uton elcsuszadnak, a kocsi nekidől egy hid karfájának. A karfa a gépkocsi ablakát bevágta, a beröppenő üvegszilánkok hat centiméteres sebet okoztak a gróf homlokán.

A seb erősen vérzett, ezért Bethlen István zsebkendőjével bekötözte. A gépkocsi maga nem sérült meg súlyosan, így az utat minden különösebb nehézség nélkül folytatni lehetett.

Saját szülei gyilkoltak meg egy szatmári cigányfiút

Szatmár, december 12

A szatmári Szamos-parton talált cigánygyerek hullájának rejtélye megoldódott: a 14 éves Kovács Zoltán szülei gyilkolták meg! A hétfő délutáni boncolás megállapította, hogy a gyermek homlokán ejtett két seb éles eszközről, vékony pengéjű késtől származik. A rendőrségi nyomozás során elsősorban a gyerek szüleit fogták vallatni.

akik váratlan fordulattal beismerő vallomást tettek.

A gyerek anyja Kovács Emma cigány nő és házastársa Kanalas György cigány beismerték, hogy ők gyilkolták meg a fiút. Mindketten részegesek voltak. Reggelfélét tért haza földuló utjáról a Kovács-gyerek és székjén egyetlen darab kenyeret hozott. El akar venni tőle, de a fiú nem adta. Hangos veszekedés kezdődött, az anya vaslábossal ütötte a fiút, aki aléltan összeesett. Kanalas az asztalról

felkapott egy hosszú, vékony kést és kétszer a földön fekvő gyerek fejébe szúrta.

A szerencsétlen fiú nemsokára magához tért, anyja ereje volt, hogy kíváncsorgott a Szamospartra. Néhány métert tudott csak haladni, és holtan esett össze.

Az elvetemült gyilkos szülőket letartóztatták és az ügyészség fogházába vitték.

— Himlőjárvány Fogarason. Tudósítónk jelenti: Fogarason nagymértékben lépett fel a gyermekek között a bárányhimlő. Az ev. iskola 50 ovodás növendéke közül alig jár fel 5-6. A betegségek nem súlyos lefolyásúak.

K Ö Z G A Z D A S Á G

14 milliárd lej befagyott követelés van Romániában

A külföldi hitelezők részvételével vállalatok létesülnek a blokkált lejszámlák értékesítésére

Bukarest, december 12

A közelmúlt napokban érdekes vállalkozás alakult a fővárosban, külföldi tőkések bevonásával. A társaság főcéljait az tűzte ki, hogy a külföldi cégek blokkált romániai lejköveteléseit mobilizálja és mindenféle kereskedelmi formában értékesítse. Az érdeklő külföldi hitelezők tekintélyes részének megbízásából egy amszterdami és egy luzerni bank vesz részt az új alakulatban, amelyek vezetői jelenleg Bukarestben tartózkodnak és tárgyalásokat folytatnak Slavescu pénzügyminiszterrel, valamint a Banca Naționalăval arról, hogy milyen formában lehetne a blokkált lejköveteléseket gyümölcsösíteni benn az országban.

Értesülésünk szerint Párisban most van alakulóban egy hasonló társaság, félhivatalos jelleggel, amely a francia vezetőcégek romániai követeléseinek értékesítésével kíván foglalkozni.

Megközelítő magánbecslési adatok szerint a Romániában blokkált külföldi követelések össz-

szege körülbelül 14 milliárd lejt tesz ki. Első helyen áll ebben a tekintetben Csehszlovákia mintegy egymilliárd lejjel, Anglia körülbelül 400 millióval, Olaszország is közel egy milliárddal, Franciaország közel 2 milliárddal, Hollandia 600 millióval, Svájc 250 millióval és így tovább. Ezeknek a követeléseknek ki-egyenlítése az új rezsim alatt szinte lehetetlen, mert majdnem jelentéktelen devizakvóta áll erre a célra rendelkezésre, viszont a kliringszerződések nem váltak be, ugyiszólván egyetlen állammal sem a román export fokozatos visszaesése következtében. A kölcsön-jegyzés utolsó néhány napjában cseh, francia és holland hitelezők részéről jelentős jegyzések történtek, mert így legalább a kötvényeket vihetik ki az országból. Ez azonban csak elenyésző hányada a befagyott követeléseknek, amelyek értékesítésének egyedül módja az, hogy Románjába kerüljenek befektetésre. Ezt a célt szolgálja az említett új alakulat és mint hírlik, számos hasonló társaság létesítése is van folyamatban.

A Bánát 140 millió lejt jegyzett

Az eredmény még szebb lenn volna, ha a bankok a jegyzőket kölcsönökhöz látnak

Temesvár, december 12.

Az országfejlesztési kölcsön határidejének leteltével a temesvári munkaügyi felügyelő-séghez tartozó vállalatok jegyzéseiről a beérkezett jelentések alapján már megközelítőleg teljes képet adhat az iparügyi felügyelőség.

A temesvári becslések általában 60-70 millió lejről tudtak a Bánátban, amit a végeredmény élénken megcáfol. Temes, Torontál és Szörény-megye iparosai és gyárosai részéről összesen 138 millió 927 ezer lejnyi jegyzés történt, ami a kormány reményeit ezeken a területeken körülbelül fedi.

Botez temesvári iparügyi felügyelő szerint ez az országban valószínűleg a legjobb eredmény, amennyiben az okirálysági jegyzések arányossága meg sem közelíti a bánáti ipar e téren elért teljesítményét. Az iparügyi vezérfelügyelő szerint az eredmény lényegesen nagyobb is lehetett volna, ha a bankok, amelyek a Nemzeti Banktól resconttal bírnak, a jegyzésre kölcsönt folyósítottak volna, mert azt a kisebb vállalatok bizonyosan igénybe vették volna az államkölcsönjegyzés céljaira.

A részletes eredmény a következő: Temes vármegye jegyzett 80 millió 111 ezer lejt, Torontál-megye 19 millió 480 ezer lejt és Szörény-megye 39 millió 336 ezer lejt. A jelenlegi

futósszeg az összes jegyzési eredmények befutása után valószínűleg a 140 milliót is meghaladja majd. Eddig a nyilvántartott 437 vállalatból ugyanis még csak 230-nak a jegyzése ismeretes, míg a jelentéktlenebb kisvállalatokról szóló jelentések csak ezután érkeznek be a munkaügyi felügyelőséghez.

A jelentősebb bánáti jegyzések a következők: Resica-művek 70 millió a cég részéről, Nadrág-Kaláni vasművek 25 millió lej a cég részéről, Lugosi Textil-gyár 4 és fél millió a cég részéről, fél millió az alkalmazottak részéről. Korher-kalapgyár Perjámos 500 ezer lej, Szeszgyár 600 ezer lej, Prochaska malom-konzern és alkalmazottai 500 ezer lejt, Bohntéglagyár 200 ezer lejt, Standard-harinyagyár 1 és fél millió, jelentős összeget jegyeztek még a Temesvári Bank vállalatai, az ugynevezett Szana-vállalatok. A Gyapjúipar és a Kalapgyár jegyzései, amelyeknek az ajánlati körül három hét előtt az emlékeztetés Slavescu incidens kitért, a következőképp módosították jegyzéseiket: a Gyapjúipar tisztviselői és munkásai kétmillió jegyzését ugyan csak két millióval töltötte meg, ugyhogy összesen négy milliót jegyzett, míg a Kalapgyár ugyanilyen módon egy milliót jegyzett. (—sz.)

ÁBEL AMERIKÁBAN

65

REGÉNY
Írta: TAMASI ARON

— Most győznöd, vagy pusztulnod kell Ábel!

Egy pillanatig, mint a cikk-cakos villám, az a gondolat préselt végig, hogy kihozzam a kést, amit tréfából a szíriai-nak szántunk volt s azzal a késsel, mint Ábrahám az ő szerelmes fiát...

— Ábel, a csap alá! — hallottam abban a percben az angyal szavát, mire haladék nélkül kifutottam a konyhába s ott a hideg vizet jóboven ráeresztettem a fejemre. Aztán kacagva visszamentem a lányhoz, aki ámulva látta, hogy csorog a fejemről a víz.

— Maga mit csinált?! — kérdezte és felállt.

Már jobban tudtam angolul és azt mondtam:

— Átuszam a tulsó partra.

A leány megértette és kezét nyújtott nekem. A szemében lélek volt és én nagy emberséget éreztem iránta. Kikísértem a kapuig és ott utolsó szóval megköszöntem neki az ajándékot. Aztán visszamentem a szobába és elgondolkozva odaálltam az ablak mellé hogy kinézzek az útra. Egy idő múlva, vonatbogarás közben s amikor éppen meggyújtották a tűndőlő lámpákat, mintha egy szamarat láttam volna lépegetni az uton. A szama-

rat egy szakállas férfiú vezette, a hátán pedig egy szép és szelíd asszony ült, csecsemővel a karjai között. Amikor az ablakom előtt haladtak el, az asszony boldogan felmosolygott reám és bucsút integetett. Én is szerencsés utat integettem az egész szent Családnak, mert, tudtam, hogy éppen menekülőben vannak a fény hirdetés és a pirosító elől.

Aztán megfordultam, elvettem a tükör talpáról az ötven dollárt, gyönyörködve néztem és így szóltam magamban:

— Ebből valamikor és valahol Szűz Máriának fogok emléket állítani.

NEGYEDIK RÉSZ

Nagy dolog volt, hogy a lelkem erejével és a hideg víz segítségével legyőztem a legszebb és legbóditóbb kísértetet, aki csak létezhetik egy férfiú számára. De részesültem is annyi jutalomban érte, hogy órák hosszat alig bírtam magam-mal.

Az történet ugyanis, hogy amikor a menekülő szent Család elhaladt és én a Mária dicsőítésével ott maradtam egyedül, akkor bőséges és nagyon pezsdítő égi muzsikát kezdtek az angyalok huzni nekem. Ettől a muzsikától először járkálni kezdtem a három szobán keresztül-kasul, de nem is annyira járkálni, mint

inkább ide-oda siklani a boldog halak szokása szerint. Később megálltam a csodálkozó zöld madár előtt és énekre fakadtam. Az énekből aztán tánc lett, amit egyideig magamban folytattam, majd sorban a székeket is mind felkértem s a végén pedig már az asztal is mozgott.

Amikor Gáspár bácsiék hazajöttek, a felfordulón és a jókedvem egyaránt csodálkoztak, de én nem bántam az ő kérdő szemükkel, hanem így szóltam:

— Találják el, ki volt itt?

— Fenyő ur — felelte Gáspár bácsi.

— Közel jár — mondtam —, mert ott termik, ahol a fenyő.

Felsorolták még a medvét és a rókát is, mint akik ott teremnek, ahol a fenyő. De mivel láttam, hogy egészen rossz nyomon járnak, megfogtam a kezüket és úgy vezettem lépésről-lépésre őket. Először azt mondtam, hogy a virág termik ott ahol a fenyő, aztán a virágról a szép lányokra mentem, a szép lányokról pedig a legszebbikre, kinek a nevét ugyan nem tudtam, de a gyűrű eléggé pótolta azt. Amikor az ajándék-pénzt is megmutattam, akkor mind a ketten leültek és nagy ámulattal néztek reám.

— Van-e a tisztességnek jutalma tehát? — kérdeztem.

Gáspár bácsi a feleségire nézett és azt mondta:

— A te tisztességednek van.

Erre Teréz néni is jutalmazóvá változott át, mert odament az urához és megcsókolta. Azután nekikészült és nagy jókedviben olyan vacsorát készített, hogy egy ötven esztendő férfiú annál na-

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsák, stb., ellen Csakias eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

Revízió alá veszik a textilgyárak importkontingenseit?

Bukarest, december 12

A hideg időjárás beállta ellenére a textilpiacon nem következett be a várt élénkülés. Az eladások, ha egyes cikkekben intenzívebbek lettek is, általában lankában mennek és a téli szezon helyére nem hozhatóan gyenge marad. Egyedül selyemárakban van valamelyes komolyabb forgalom, míg a kézműáraknál semmi javulás nem mutatkozik. Vevő alig van és az árak folyton esnek, ami annál különösebb jelenség, mert közben majdnem minden gyár kénytelen volt a termelését csökkenteni nyersanyaghiány miatt.

A sorozatos munkáselbocsátások hatására a kormány gazdasági bizottsága legutóbbi ülésében foglalkozott a gyárak nyersanyaghiányának problémájával és elhatározta, hogy a helyszínen meg fogja vizsgáltatni minden egyes gyár helyzetét és ha csakugyan megállapítják, hogy hiányt szenved nyersanyagokban, a kormány gondoskodni fog az üzem ellátásáról. Hír szerint gyárosokból álló bizottságot akarnak erre a célra kinevezni, amely az iparügyi minisztérium birtokában levő adatok alapján ellenőrizné minden egyes textilüzem termelőképességét és ennek megfelelően módosítanák az importkontingensét. Rég tudott igazság ugyanis, hogy a megfelelő összeköttetéssel rendelkező vállalatok akkora kontingens tudtak biztosítani maguknak, hogy a behozott nyersanyagból három schichtben tudják munkáikat foglalkoztatni, vagyis 24 órát át dolgozni, míg a gyárak nagy többségének még annyi fonala sincs, hogy napi 8 órát tudjon dolgozni. Ezért komolyan szó van a behozatali kontingensek módosításáról, a melyet a tervezett bizottság állapítana meg és utólag az iparügyi minisztérium a helyszínen ellenőrizné, hogy az egyes vállalatok részére megállapított új kontingens helyesen állapították-e meg.

Hír szerint ebben a kérdésben már a jövő héten lesz döntés, miután a kormány másfelől megtiltotta a gyáraknak, hogy munkásaikat tél idején elbocsássák, így tehát gondoskodni köteles arról, hogy a gyáraknak legyen elegendő nyersanyaguk, amelynek feldolgozásánál a munkásaikat foglalkoztathassák.

gyobb jutalmat nem is kívánhatott volna. Vacsora után még elbeszélgettünk szép egyetértésben, majd lefeküdtünk, hogy másnap újrakezdjük a pénzes ördöggel a harcot.

Reggel nemcsak Gáspár bácsi szanokozott vissza a szabóműhelybe, hanem egy varrodában Teréz néni is helyet keresett az a nagybajszos rokona és ilyenformán csak egyedül én maradtam otthon. Volt pénzem, mert a bankházbéli keresetemből is megtakarítottam volt ötvénket dollárt s így megtehettam volna, hogy pihenésre adjam magamot s azt a pihenést élvezetekkel is tarkítsam. De a tegnapi győzelemben úgy megacélozott az akaratom s fiatal kedvem is annyira sarkalt, hogy újságot vettem s egész délelőtt a hirdetésekkel szemelgettem, ahogy otthon a borsót vagy a fuszujkát szokták. A Kelemen pap jó angol könyve mellett feküdt s így amit nem értettem az újságból, a könyv meg-sugta nekem. Csak most kellett igazán látnom, hogy mily kevés mesterséghez értek igazán s azt is csak most, hogy Gáspár bácsinak mennyire igaza volt, amikor valamiféle mesterembert akart nevelni belőlem. Mert folytonosan szereztem, vízvezeték-csínálót és gépészt, szabót, kőművest, ácsot kárpitost és hasonló szak tudósokat kerestek. Egyedül a garázsok hirdetése szólhatott nekem, mert azokban olyan embert kerestek, akik jól tudnak autótak fűrésztetni. Én pedig bizonyosan jól tudtam, mert a szíriai egy nap alatt úgy megtanított volt erre, hogy ebből a tudományból a doktorátust is lehettem volna. (folyt. köv.)

WIMPASSING

Sport

Nem lesz egyetlen triálmérkőzés sem:

A román válogatott husz játékoskal utazik Athénba

Bukarest, december 12
A futballszövetség Savulescu őrnagy szövetségi kapitány előterjesztésére a Balkán Kupa mérkőzésekkel kapcsolatban a következő határozatot hozta:

A válogatott csapat keretébe a következő játékosokat válogatták:

Kapusok: Burdan (Venus) és Creteanu (Juventus).

Hátvédek: Chiroiu (NAC), Sucitulescu (Unirea Tricolor), Albu (Venus), Felcan (Romania).

Fedezetek: Robe (Unirea Tricolor), Vintila (CFR), Demetrovici (Kinizsi), Gain és Dávid (Universitatea, Juhász (NAC).

Csatárok: Bindea (Ripensia), Kovács (NAC), Ciolac (Ripensia), Niculescu (Unirea Tricolor), P. Valcov (Venus), Bodola (NAC), Dobay (Ripensia), Griun (Kinizsi).

Tehát majdnem két csapatra való játékos megy Athénba, hogy a pillanatnyi formákra való tekintettel a legjobb csapatot állíthassák ki s hogy minden mérkőzésen friss, pihent csapat játszassék.

A csapatot Rotaru Damian kiséri mint vezető, Lucescu elnökségi tag intézi az ut adminisztrációs részét. Savulescu őrnagy és Farmer tréner kísérik még a csapatot.

Elhatározták, hogy a válogatott egyetlen tréninget sem tart, csak Athénban vesznek részt a játékosok egy könnyű mérkőzésen. A játékosok ugyanis fáradtak és többet használnak a pihenő.

Kartársak
Probálják ki

a
Picolo

27 s 28 sz

borotvát

kapható

Giovanni
Chinese
BUCURESTI
Str. Carol 24.

Elutasította a román szövetség az egyiptomiak ajánlatát. Az egyiptomiak a Balkán Kupa befejezése után hat mérkőzésre tettek ajánlatot és összesen 500 font sterlinget ajánlottak fel. A román szövetség kedvetlennek találta az ajánlatot és elutasította.

AZ OSZTRÁK BÍRÓ: BERANEK IS BEISMERTE, HOGY TÖBBSZÖR SÜLYOSAN TÉVEDETT

az olasz-magyar mérkőzésen. Így azt is beismerte, hogy látta az első olasz gólnál Guaitat hatméteres lesállásból elindulni, de nem futta le, mert — nem intett a háttérben!... Azt is látta, mikor Avart kézzel lefogták, Markost felválták 16-oson belül, de nem büntette, mert nem ismerte sulyosnak az esetet. Ezek után kiderült, hogy a bíró is nagyon ludas a magyar csapat vereségében. A szakértők megállapítják ugyanis, hogy a magyar csapat talán többet is támadott, mint az olasz és legalább is döntetlen lett volna az igazságos eredmény. Mig a lendület az olaszoknál volt, a magyar csapat művészi, ötletes és átgondolt játékkal tünt ki.

AZ AUSTRIA ELSŐ VERESÉGE ANGLIÁBAN

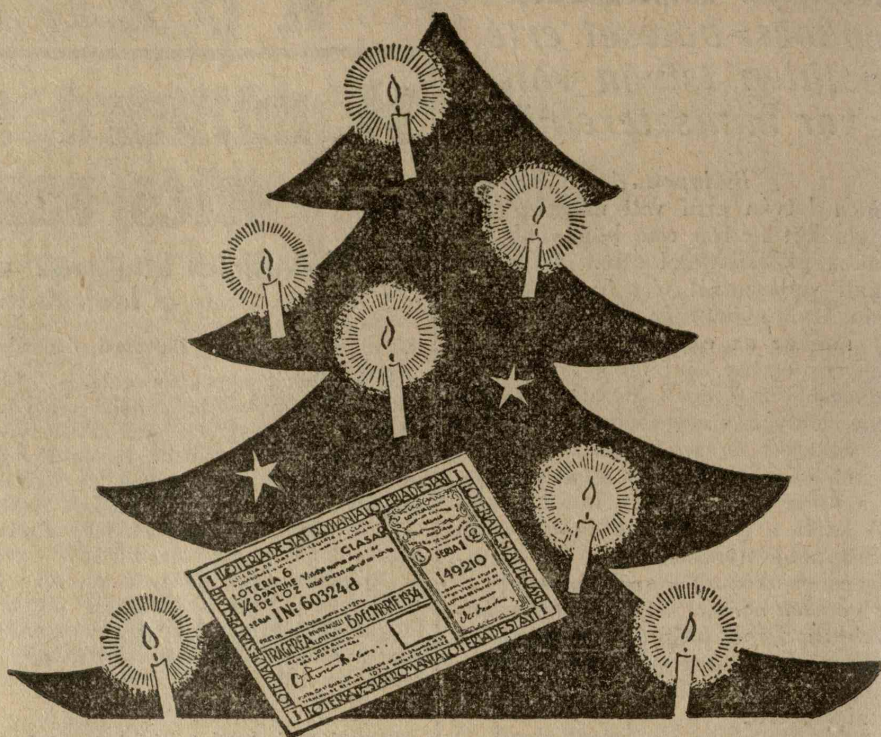
Sheffield Wednesday—Austria 3:0 (1:0) Fáradt már az osztrák csapat, ezért veszített negyedik angliai mérkőzésén Londonban.

Jégfoki

Bukarest következő jégfoki vendége a Troppauer Eislaufverein, a kitűnő képességű cseh csapat.

Uzás

31 mp. az új francia hölgy mellúszó rekord. Landau kisasszony uszta Párisban.

Közelednek a karácsonyi ünnepek...

Már minden házban megkezdődtek a nagy előkészületek...

MILYEN kellemes meglepetés lenne, ha a karácsonyi ünnepekre milliómos lenne Ön! December 15-én, tehát 10 nappal karácsony előtt van az Állami Sorsjáték második osztályának a húzása. Ezen alkalommal a játékosok között újabb milliókat osztanak szét. 6 EGYENKÉNT EGY MILLIÓS és számos más nagy összegű nyeremény fogja annyi ember szerencsését biztosítani. Miért ne legyen Ön is azok között, akik a karácsonyi ünnepeket boldogan ünneplik? Játsszon az Állami Sorsjátékon, amely 200 lei-ért, milliómossá teheti Önt.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

6 húzási nappal
minden hónap 15-én

H U Z Á S
December 15-én.

Siessen megjutítani osztálysorsjegyet! — Vagy ha még nem lenne, azonnal vegyen mert most még csak 400 leibe kerül egy negyed sorsiegy, amellyel millió nos lehet!

Hivatalos főelárusító: „FORTUNA“

Brassó, Weiss Mihály-utca 5 szám Telefon 3-99

Vásároljon a 2-ik osztályra sorsjegyet és siessen megjutítani sorsjegyet idejében!

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ

főelárusítóval.

Rádió-könyvek.

Molnár Jovitz: Rádiósok könyve. A rádió elméletj és gyakorlati ismertetése 378 ábrával, ára 144 lej

Magyar Endre: Amatőr-laboratórium. Rádiótechnikai mérések 185 ábrával, 15 táblázattal és számos ki-dolgozott példával, ára 84 lej

Molnár János: Hibakeresés és készülék karbantartás 104 ábrával, ára 60 lej

Molnár János: Anódpótlék építése és kezelése, 115 ábrával és 14 méretezési táblázattal, ára 60 lej

Jóvitza György: Az árnyékoltrács csövek és azok alkalmazása. 81 szövegábrával, ára 48 lej

Kaphatók a Brassói Lapok könyvostályában, Brassó, Kapu-u. 56-58 az udvarban.

Az ideges gyermek

IRTA: DR. KORWIN WEXBERG
FORDITOTTA: TAKACS MARIA

Az idegesség megelőzésének és gyógyításának vezérfonala, szülők és nevelők részére. A nevelés új módszerei. Postaköltség 20.— Lei. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában, Brassó, Kapu-utca 56-58. az udvarban.

ÁRA 75.— LEI

Az inyesmester szakács-könyve

Kétszáz kitűnő befőzési recept a háztartási konzerv-készítés minden fajtájából. Ez a hatalmas kötet, összesen 2500 étel és ital készítését írja le. Ára csupán 144 lej. Portó 20 lej. Utánvétetl 170 lejbe kerül. Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában.

Ambár a szőrmeárak ára emelkedtek, még ma is mindenféle

SZŐRMEÁRUT a legolcsóbb árak mellett

vásárolhat

ROSENBERG SIMON nál

Brassó, Kapu-utca 34 szám,

Bukarest, Str. Stinților 30.

Győződjön meg, vételköté ezettség nélkül az árak olcsósá-áról és az áru minőségéről

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Alláskeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyeszeri feladásánál 25%o engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-e'adás

Kitűntetett fajnyulak Castor-Rex, Chin-Rex eladók. Prognér, Brassó, Ráma-u. 27. 16534

Megvételre keresünk egy 30-40 lóerős lokomobil, vagy félstabil üzemképes gőzgépet. Szőke József, Placii de Sus, jud. Ciuc. Fabrica, de Chereștea. 15654

Keresünk egy 150-200 HP. félstabil, vagy szelepes vezérművel ellátott gőzgépet. Részletes ajánlatok „K fogástalan, üzemképes” jellegre a Targu-Mures-i fiókiadóba kérünk. 16586

Állást nyer

Gazdasszony falusi gazdaság minden háztartás munkájába vállalkozó, „Takarékos” jellegre írjon a kiadóhivatalba

Vegyes

Berendezett műteremmel rendelkező fogtechnikus keres fogorvos, vagy dentist társat. Leveleket „társulás” jellegre a brassói kiadóba. 16589

Bukarest

Minden magyar könyvudon-ság a megjelenés után azonnal kapható az Ig. Hertz könyvkereskedésben, Bucaresti, Cal. Victoriei 5. 283-b

Finom ebédkoszt kapható 40 lejért. Házhöz is küldi Ver-mes str. Brezoianu 57 bis. 21235-b

Levelezőlapon is megrendelheti és házhöz küldjük a kívánt könyveket, ha két példányra fizet elő a Minerva köleskönyv-tárban, Calea Victoriei 50. Sub-sol. 21270-b

„Lombard” str. Sft. Jonică 11. fizet a legmagasabb árat aranyért és mindennemű ék-szerért. Pénzt folyósít azonnal mindennemű értéktárgyra.

Gaherokat, keményinget, férfi- és nőruhákat szépen szakszerűen mos, fest, tisztít a brassói „Kristály” gőzmosoda bukaresti fiókja: Strada Regală 6. 277-b

Festőművészno képűgynököt keres. Érdeklődni: str. N. Bălcu 35, tutungerie. 21275-b

FIATALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítő a társaság illemszabályaival. Bé-lyegnyelv. virágnyelv. stb. Ára színes borítólappal 30 lej.

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 100 LEJ Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvostályától Brassó, Kapu-utca 56-58, az udvarban.

Felölősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Brassó.